

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru” pentru literatură 2008 și „Premiul de excelență” al Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România 2011-2012

Climata

165

Director fondator: Ion Iancu Vale

Director editor:

Anul 17

prof.dr. Gheorghe-Valerică Cimpoaia

noiembrie 2023

Director imagine: Anton Gagi

literare

Revistă literară și de cultură românească

Fondată: mai 2007



„Melancolie tomnatică” de Vincent van Gogh

CUPRINS

Tristan Tzara / Poeme... 3
Ghe. Valerică Cimpoca / În căutarea adevărului (83)...4
Anton Gagiu/ Filozofia mea...6
Ithaca / Colaj liric... 7
D.I. Vrănășteanu / Definiția filozofiei și pentecostalismul ... 8
Anca Sârghie / Vocația identității naționale ...10
Iuliana Leontiu / Poezii ... 11
Violeta Ionescu / Cronică de carte-Valentina Teclici ... 13
Nicoleta Caraji / Interviu ... 14
Daniel Ioniță / Les Murray ... 16
Elena Armenescu / Poezii ... 18
Virginia Mateiaș / Interviu cu Rodica Vinca din Canada ... 19
Lucia Locusteanu/ Două inimi ... 20
Aurelia Rînja / Îmbrățișând cu iubire trecutul ... 21
Mihaela C. D. / Amintiri din viitor ... 24
Florin Grigoriu / File de jurnal ... 25
George Filip / Poeme ... 27
George Anca / Din pân la Dumnezeu ... 28
Ghe. C-tin Nistoroiu / Mircea Eliade-Continuare ...30
Liliana Moldovan / Un roman despre un „român absolut” ... 31
Elena Oprea / N.I. Simache – O personalitate complexă ... 33
Veronica Balaj / Drum de magie-Poezia ... 35
Dima Nicholas / Curiozități din istorie și geografie ... 37
Ion Iancu Vale / Marșul suicidar al protezelor ... 39

INFO CLIMATE

Coperta 1
„*Melancolie tomnatică*”
de Vincent van Gogh

CONTURI PENTRU DEPUNERI DESCHISE LA BANCA TRANSILVANIA TÂRGOVIȘTE

RO54 BTRL 01601201U02393XX - pentru depuneri în LEI - RO 04 BTRL EURCRT00U0239301 - PENTRU
DEPUNERI ÎN EURO (SWIFT: BTRLR022) - USD: RO44BTRLUSD CRT00U0239301

Redacții asociate - România:

Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, dev,
Focșani, Iași, Suceava, Turnu-Severin, Hunedoara,
Mangalia, Olănești, Dragnea, Ploiești.

Alte țări: Anglia, Australia, Belgia, Canada,
Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Gibraltar,
Israel, Italia, Macedonia, Portugalia, Republica
Moldova, Serbia, Spania, SUA, Ucraina.

Redactor șef: Ion Iancu Vale

Redactor șef-adjunct: prof.dr. Gheorghe Valerică Cimpoca

Colegiul redacțional: Anton Gagiu, Florea Turiac, George
Piteș, Vasile Didoacă Dojana, Ion Teodor Palade, Sebastian
Drăgan, Carmen Georgeta Popescu, Elena Oprea

Fondatori:

Ion Iancu Vale
Mircea Cotârță
Sebastian Drăgan

Colaboratori principali: Mihai Antonescu, Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă, Florian Copcea, Melania Cuc, Emilia Dănescu, Mircea Drăgănescu, George Filip, Dan Gîju, Dimitrie Grama, Dragoș Niculescu, Djamal Mahmud, Menuț Maximilian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica Mureșan, Ștefan Lucian Mureșanu, Florin Vărlan Neamțu, George Petrovai, Vavila Popovici, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Viorel Roman, Dorel Schor, Claudia Serea, Gabriela Căluțiu Sonnenberg, Al. Florin Țene, Baki Ymeri, Virginia Mateiaș, Gheorghe Neagu, Mihai Merticaru, Ioana Stuparu.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatariilor

Revistă editată de Societatea Culturală și Prietenie „LA NOI ACASĂ” Târgoviște ISSN 1843-035X

Revista apare în colaborare cu Societatea Scriitorilor Târgovișteni

Tehnoredactare: Mariana Briceag; Secretariat: Reta Sofronie Iancu; Administrare site: Dorin Let

POEME

Tristan TZARA (n. 1896 - d. 1963)

Glas

Zid dărăpănat
Eu m-am întrebat
Astăzi că de ce
Nu s-a spânzurat

Lia, blonda Lie
Noaptea de-o frânghie...
S-ar fi legănat
Ca o pară coaptă

Și ar fi lătrat
Câinii de pe stradă
S-ar fi adunat
Lumea să o vadă

Și ar fi strigat
„Vezi ca să nu cadă”.
Aș fi încuiat
Lacătul la poartă

Aș fi pus o scară
Și aș fi luat-o jos
Ca o pară coaptă
Ca o fată moartă
Și aș fi culcat-o într-un pat frumos.

Frate pădure

frate pădure
și sora piatră
bolnavii
merg la pădure
să culeagă niște pietre

pe șanțuri
în pajiști
cineva nu găsește
ceea ce regreta
aparent

*

tu îți deschizi aripile
pentru a pleca într-o călătorie
tu îți bați joc de calul
nostru
la vârsta ta

sculat târziu
culcat devreme
alergic la răceala soarelui
vorbește-mi despre Botticelli

Rândunica legumă

două zâmbete se întâlnesc spre
roata-copil a sânguinței mele
bagajul sângeros al creaturilor
făcut carne în legende-vieți fizice
suplețea intermediază furtuni nor deasupra
ploaie cade sub foarfecile
întunecatului coafor -
înotând furios sub arpegiiile ce se contrazic
în seva mașinii iarba
crește împrejur cu ochii ascuțiți
aici cota-parte a mângâierilor noastre
moarte și plecate cu valurile
se preda singur judecatei timpului
despărțit de meridianul perilor
non-lovituri în mâinile noastre
spicele plăcerilor umane

A sări alb cristal

pe o unghie
mașina de cusut descompusă în altitudine
dezorganizează bucațile de negru
vezi fuga galbenă
inima ta e un ochi în cutia de cauciuc
înfinge-o într-un colier de ochi
lipește mărci poștale pe ochii tai

cai se duc norvegia strânge
bijuterii versuri roata uscata
vrei? plânge
linge strada urcându-te pe voce

abraham se îmbie singur în circ
tutun în oasele sale fermentații
abraham se îmbie singur în circ
urina în oase



roata cailor are lămpi electrice în loc de capete
urca urca urca urca
arhiepiscop albastru ești o vioara de fier
și cloncănit cloncănit
verde
numerale

Țara vede alb

aurul orelor 10 a frânt moartea

ars fereastra în lut și aur
separă binele de apă în pătrate de piele
și peștele alert prins cu un bold

prăjește ochi aurii de insectă
eu sunt vibrația rea a căldurii
în bătaia inimii striate

oasele sunt de asemenea linguri
pentru sufletul tău
dar noi am reconstrui
verde răsunător sub porțelan
somm în craniu

și urmărește micii oameni în vocala lor
retează-i cu trenul clopotul suna
și urmărește micii oameni în vocala lor
micul foc în potir
și urmărește micii oameni în vocala lor
și urmărește micii micii oameni în vocala lor



În căutarea adevărului (83). Opriți războaiele! Opriți exodurile!

„Dacă ai putut să te ridici de opt ori atunci când ai căzut de șapte ori,
înseamnă că ultima oară Hristos a căzut în locul tău.”

Gheorghe Valerică CIMPOCA



Prof.dr. Gheorghe Valerică CIMPOCA

Quo Vadis, Domine? Acestea sunt cuvintele pe care le-a adresat Petru lui Iisus în timp ce se pregătea să părăsească Roma. Pe celebrul drum Via Appia Antica, Iisus venea înspre oraș. Petru își ridică privirea și rostește celebra

întrebare: **Quo Vadis, Domine? (Încotr-o, Doamne?).** Isus îi răspunde blând: **Vado Romam venio iterum crucifigi (Am venit la Roma, spre a fi din nou crucificat).** Rușinat, Petru înțelege mesajul și se întoarce în Roma pentru a-și împlini destinul. După 2000 ani pe planeta Pământ au apărut mari zone geografice subdezvoltate, unde oamenii nu au acces la condiții normale de trai. Sunt multe enclave care țin captivi miliarde de oameni fără a le oferi vreo speranță de viață mai bună. Și România a devenit o astfel de enclavă după așa zisă revoluție din anul 1990. Timp de mai bine de 30 ani România a decăzut așa de mult că nu mai poate oferi propriului popor nici traiul și nici civilizația la care s-au ridicat alte popoare. Astfel, o dată cu așa zisă integrare în Uniunea Europeană, a început marele exod al populației din România către alte țări din Uniunea Europeană mult mai dezvoltate. Nu că n-am fi fost dezvoltați, din contră, aveam o economie prosperă, nu aveam datorii către nimeni, cu rezerve valutare și de aur sustenabile unei dezvoltări în continuare. Dar ce au programat mai marii lumii? Să distrugă tot ce a fost bun în România, să devenim o țară fără nici un fel de cercetare, învățământ și economie, o colonie de „viitori sclavi” pe o piață de desfacere pentru bogății lumii. Primul exod a fost al „creerelor” urmat de zeci de exoduri cu milioane de cetățeni români, apti de muncă și educați pe banii statului român. Dintr-o populație de 23 milioane de oameni la sfârșitul anului 1990, au rămas în țară mai puțin de 16 milioane în anul 2023, dintre care majoritatea oameni în vârstă și copii abandonati de părinți. Restul au luat calea vestului pentru un trai mai bun. Acolo au întocmit „colonii de

români” împreună cu familiile și rudele lor. Nu cred că se vor mai întoarce vreodată în țara de origine. Au plecat cu totul, cu tradiții românești, cu credința ortodoxă, cu tot ce le-a dat poporul român. Și-au construit biserici și alte locuri de cultură și relaxare. Odată cu ei și-au luat și rădăcinile, pe care le-au smuls brutal din țărâna pământului românesc. Nu știm dacă noul pământ le este prielnic ca să le susțină rădăcinile smulse. Noi oameni, o dată adaptați la alte condiții, nu ne mai întoarcem să ne sacrificăm, precum a spus Iisus lui Petru pe Via Appia. Suntem un popor de obedienți, de „Yes Man” de slugi, numai buni de colonizat. Exodul populației române spre țările din vest nu este singurul exod de pe planetă. Sunt multe alte exoduri pe planetă generate de diverse probleme. Exodul este definit ca o migrație în masă a unei populații prin refugiere în timp de război sau alte cataclisme. Migrația poate fi voluntară sau involuntară și se poate datora unor motive variate printre care cele politice, economice, de mediu sau sociale. Persecuția pe motivul apartenenței la o etnie, religie, rasă, politică sau cultură poate determina oamenii să-și părăsească țara. Printre factorii majori sunt războaiele, conflictele interne, persecuția din partea guvernului. Cei care fug de conflicte armate, de încălcări ale drepturilor omului sau de persecuții sunt de obicei refugiați umanitari. Aceasta va influența alegerea locului în care se stabilesc, deoarece, unele țări au abordări mai liberale față de migranții umanitari. În primul rând, aceste persoane se îndreaptă, foarte probabil, către cea mai apropiată țară sigură care acceptă solicitanți de azil. În ultimii ani, numeroase persoane fug de pe alte continente în Europa din cauza conflictelor, a terorii și a persecuțiilor din țara de origine. Schimbările demografice determină modul în care se produce deplasarea și migrația populației. Creșterea sau scăderea populației, gradul de îmbătrânire sau ponderea mare a tinerilor influențează creșterea economică și oportunitățile de ocupare a forței de muncă în țările de origine și politicile de migrație în țările de destinație. Migrația demografică și economică este corelată cu standardele de muncă precare, șomajul ridicat și starea generală de

fiabilitate economică a unei țări. Mediul a constituit întotdeauna un factor al migrației, deoarece, oamenii fug din calea dezastrelor naturale, cum ar fi inundațiile, uraganele și cutremurele. Se preconizează că schimbările climatice vor accentua fenomenele meteorologice extreme, ceea ce ar putea cauza deplasarea unui număr mai mare de persoane. Migrații din motive de mediu sunt cei care, din cauza unor schimbări bruște sau progresive ale mediului înconjurător le afectează viața sau condițiile de viață, sunt obligați să își părăsească locuințele temporar sau permanent, și care se deplasează în interiorul țării lor sau în străinătate. Uniunea Europeană, din care face parte și România, a încurajat migrația legală pentru a suplini deficitul de forță de muncă, pentru a umple lipsurile pe anumite calificări și pentru a stimula creșterea economică. Migrația legală a adus beneficii numai țărilor bogate din Uniunea europeană. Pentru celelalte țări, mai puțin dezvoltate economic, au apărut căderi masive din punct de vedere economic și social, pentru că li s-a furat cea mai importantă sursă de dezvoltare, cea de cercetare și inovare, prin „**plecarea voluntară a creșterilor**” către cele dezvoltate. A fost un plan diabolic pus la cale de țările avansate economic care elaborează legi și pacte convenabile lor. Aceștia se gândesc și la „**amărății**” din țările sărace și le repartizează dintre migrații pe cei ce nu trec de standardul mediu de învățatură și cunoaștere, adică forța de muncă necalificată și rebelă. Noul sistem propus încurajează „**contribuții flexibile**” din partea țărilor UE, mergând de la relocarea solicitanților de azil din țara de intrare până la repatrierea persoanelor considerate a nu avea drept de ședere. Noul sistem se bazează pe „**cooperarea voluntară**” și pe forme flexibile de sprijin, care ar putea deveni obligatorii în momente de presiune crescută. Vorba lui Moș Ion Roată „**Greutatea o duce acum mai mulți oameni de la talpa gliei**” pentru cei puțini și bogați. Eu, ca mulți alți oameni de pe planeta Pământ, nu recunoaștem decât un singur „**Exod**” care a schimbat în bine istoria omenirii și anume „**Marele Exod**” al poporului evreu din Egipt, cunoscut în Biblie ca exodul lui Moise. Peste două milioane de sclavi au scăpat dintr-una din cele mai fortificate națiuni ale lumii, Egiptul antic. **Omeneste era imposibil!** A fost o întâmplare extraordinară, plină de o serie întreagă de miracole, unele din cele mai renumite din Biblie. Conducătorul israeliților de atunci a fost Moise. El a văzut mai multe minuni decât Avraam, Isaac și Iacov la un loc, unele venite în cascadă una după alta, intervenții ale lui Dumnezeu în folosul poporului Său. Unele minuni au avut aparența

magiei, ca aceea în care toiagul lui Moise s-a transformat într-un șarpe. Marea lor majoritate au fost însă „**manipulări**” clare ale naturii prin care Dumnezeu și-a demonstrat puterea asupra tuturor lucrurilor pe care le-a creat, ca să le facă să lucreze împreună spre binele celor pe care i-a ales. Exodul evreilor din Egipt este mai mult decât un „**eveniment**”, este o ilustrație și o demonstrație a felului în care Dumnezeu se implică personal în viața de fiecare zi, exercitându-și stăpânirea absolută asupra altor popoare și schimbând așa cum vrea El cursul istoriei. Exodul evreilor din Egipt este o mostră de istorie vie, cu existență perpetuă și mereu contemporană, fiind amintit nu mai puțin de 120 de ori în Biblia evreilor (Vechiul Testament). El este retrăit în fiecare an de evrei la sărbătoarea „**Pessah**”-ului și de creștini la sărbătoarea „**pascală**”. Importanța Exodului evreilor a intrat în vocabularul lumii ca o metaforă bine cunoscută și folosită de la Mahatma Ghandi la Martin Luther jr. Toți au repetat lozinca eliberării: „**Lasă poporul meu să plece!**” Acești conducători înțelepți au evitat conflictele cu autoritățile coloniale sau rasiste din acea vreme. Acum, evenimentele de pe glob sunt altele, mult mai favorabile unor exoduri în masă care au cauze multiple, printre care războaiele locale, nivelul de trai și schimbările climatice. Exodurile de populație nu fac altceva decât să producă perturbări importante atât în țările de origine cât și în țările unde migrează. Omul, crezându-se mai presus de Dumnezeu, a creat condiții de producere a marilor exoduri moderne pentru a-și împlini visul de globalizare și control total asupra planetei printr-un guvern unic mondial. A început cu exodul de creere, apoi au venit războaiele, după care crizele medicale și alimentare, urmând a aduce marea criză economică mondială. Totul se va face după finalizarea digitalizării și controlul total a tot ce mișcă pe planetă. Acest control este dirijat din umbră de câțiva oameni care manipulează păpușarii puși la conducerea statelor lumii. Exodurile actuale produc efecte majore în stabilitatea planetară, punând sub semnul întrebării supraviețuirea planetei. În urma exodurilor din ultimele două secole au apărut prăpăstii majore între țările bogate și cele sărace. Planeta a intrat într-un proces de degradare accelerat. De aceea este necesar să spunem „**Oprți războaiele! Oprți exodurile!**” Poate aud și conducătorii care le-au pornit.

(Va urma)

FILOZOFIA MEA (XXVI) TÂRNOSIREA BISERICII DIN BĂRBULEŢU/ DÂMBOVIŢA

Anton GAGIU



Era ziua de 5 noiembrie 2023, o zi ca oricare alta. Într-un sat minunat dintr-un județ din România are loc târnosirea unei biserici ortodoxe (ritual de inaugurare, de sfințire a unei biserici ca lăcaș de cult), care a prins viață după șaptesprezece ani și o lună. Da, a durat mult, dar a meritat. Din mâinile meșterilor pricepuți și din penelul unui pictor minunat (Olteanu Oprea) nu a ieșit o biserică, ci o operă de artă, o catedrala, sau mai bine zis o mitropolie rurală. Am fost acolo, martor mirean la această lucrare a Domnului alături de o mie de oameni de pe acele plaiuri minunate ale copilăriei mele. Așezată pe spinarea unui deal, de unde privește cum se așterne la picioarele sale străzile satului, casele într-o multitudine de culori plăcute ochiului, iar apoi, ceva mai departe zâmbește parcă dealurilor acoperite de păduri ce-și încălzesc umerii în razele unui soare minunat de toamnă, biserica aceasta pare a fi o cetate cu viață cuprinsă în zidurile sale proaspete, pe care nici nu s-a uscat vopseaua. Ceremonia în sine e unică, la care ai ocazia să participi o dată în viață. Satul mai are o biserică, monument istoric, veche de peste patru sute de ani, unde nu mai încap acum nici o sută de oameni, deci devenise practic aproape de neutilizat. La vremea ei a fost un lăcaș de cult minunat, acum însă credincioșii satului asistau la slujbă și din afara ei, iar noua biserică cu hramul „Sfinților arhangheli Mihail și Gavril și Sfântul voievod Neagoe Basarab” corespunde pe deplin nevoilor locuitorilor din această minunată așezare de la poalele Munților Leaota, în incinta sa încăpând circa o mie de persoane, adică jumătate din populația localității. Ceremonia de târnosire a fost condusă de Înaltpresfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Nifon al Târgoviștei, alături de un sobor de preoți (peste douăzeci) din care au făcut parte protopopi, vicari și preoți din alte parohii. Desigur sufletul ceremoniei a fost preotul paroh al Parohiei Bărbulețu Iulian Voicu și ajutorul său preot Marian Badea. Ei sunt cei care timp de aproape un deceniu au lucrat neobosit să strângă fonduri ca să înalțe acest sfânt lăcaș, să-i dea viață și să aducă comunității o bucurie nemărginită, așteptată aici de zeci, dacă nu de sute de ani. La ceremonie a participat și preotul Mihai Bucurică cel care a pus piatra de temelie la acest sfânt lăcaș acum șaptesprezece ani și care în acest moment

slujește în altă localitate, dar sufletul lui a rămas aici, parcă chemat de dragostea pentru locurile în care și-a pus pentru prima dată priceperea duhovnicească în slujba lui Dumnezeu. În sinea-mi i-am mulțumit Domnului că mi-a oferit prilejul de fi contemporan cu momentul acesta înălțător al trezirii la viață a unui lăcaș de cult pe care l-am visat de zeci de ani și căruia i-am trecut pragul cu smerenie, cu credință, dar mai ales cu multă dragoste, pentru că doar ea ni-l aduce pe Dumnezeu în minte și suflet. Aflat acolo, în miezul problemei, cum se spune, am simțit că mă contopesc cu existența universului și că devin nemuritor, că sunt parte de trăire duhovnicească, că dincolo de credință, viața între naștere și moarte e doar o continuare a eternității. Da, atunci am crezut că prezența mea pe acest pământ nu se va stinge niciodată numai datorită faptului că am fost acolo și că, eu voi dăinui prin secole așa cum se va întâmpla cu acea biserică minunată. În acea minunată localitate cu oameni deosebiți, cu locuri parcă izvorâte din paradis, au fost create de-a lungul secolelor multe lucruri trainice, care să transmită din generație în generație darul creației, dar nimic nu se compară cu acest lăcaș al Domnului, care cu siguranță va dăinui secole așa cum s-a întâmplat și cu vechea biserică, monument istoric, ctitorită de boierul Radu Crețulescu în urmă cu patru secole. Atunci așezarea Bărbulețu era doar un cătun cu optzeci, o sută de suflete, dar astăzi când are peste două mii de locuitori avea nevoie de o biserică de alte dimensiuni, care să corespundă realității vremurilor. Așa că s-a construit această mică catedrală cu ajutorul autorităților județene, ale celor centrale, dar și cu sprijinul enoriașilor, care din puținul lor au dăruit cât au putut ca să vadă această minune ridicându-se spre cer, parcă salutând eternitatea. De aici înainte voi urca cu bucurie dealul „Drumul Dosului” cum se numește ulița pe care se află biserica, spre a-i vedea pe preoții: Iulian Voicu și Marian Badea în strană, având pe fundal catapeteasma de o frumusețe inimaginabilă clădită de preotul Ionel Dănilă din județul Vrancea, slujind acolo cu toată ființa lor și am să retrăiesc momentul târnosirii de fiecare dată când voi păși pragul acestei minunții arhitecturale. Această biserică va deveni un reper natural în arhitectura locului fiind vizibilă din orice punct cardinal al localității, nu numai prin așezare și înălțime, ci și prin încadrarea sa în topografia locului, de parcă ar fi fost acolo de când lumea. Sunt convins că multe generații de aici înainte se vor bucura de această realizare și că botezul și cununia săvârșite aici vor rămâne în sufletele celor prezenți de parcă s-ar contopi cu acest sfânt lăcaș.

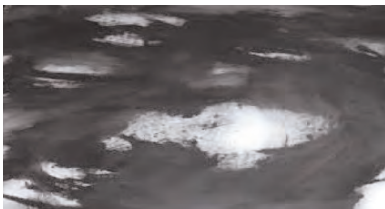


COLAJ LIRIC

Poezie fără frontiere ITHACA



Germain Droogenbroodt



Lovituri

„Există lovituri în viață, atât de violente, încât nu mai știi...”
César Vallejo

Sunt zile în viață
dezolante și gri
ce amenință să ne înecă
cu propria tristețe.

Deși undeva
— cum și în ce loc o fi —
trebuie că există lumină și adăpost
dar nu întotdeauna la vedere.

GERMAIN DROOGENBROODT
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg



Într-o stație de metrou

Amar de cei care-au zărit în treacăt
o față la metrou
de ea îndăgostindu-se pe loc
urmând-o ca bezmetici
pierzând-o apoi pe veci în masa
pasageră.

Pentru că ei sunt pe vecie condamnați
să rătăcească fără rost prin stații
plângând la melodiile de amor
cântate de artiștii ambulanți de prin
pasaaje.

Și poate că iubirea nu-i altceva decât
aceasta:
o femeie sau un bărbat, care, într-o
stație de metrou,
coboară din vagon
și, radiind doar pentru câteva
secunde,
se pierde apoi în noaptea fără nume.

OSCAR HAHN, Chile, 1983
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg



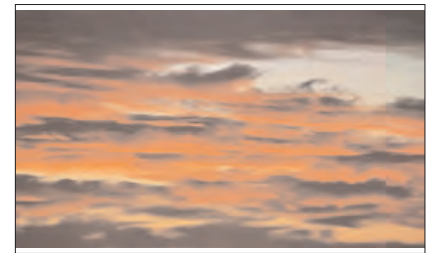
Rendez-vous

Ea, care ieri m-a întâlnit,
la cel dintâi apel, după ani de
absență,
m-a strâns în brațe inimos, cu
pazniciei de față,
și apoi și-a retras degetele, fugind
grăbită.

Eu am urmat-o pe un pod înalt
unde părul cel scurt și l-a legat
și apoi a sărit.

Viața mea toată e aruncată în urma ei
precum lacrima unui căpitan
ce își vede nava dispărând
și altceva nu face, decât să-și țină
ochii pironiți
pe propriile picioare retezate.

ABDUL-AZIZ JASSIM, Emiratele Arabe
Unite
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg



Foc

Focul se va răzbuna
pârjolind pământul,
mai apoi, dresat, tigrlul încarcerat
va aprinde șura gata să se surpe
candela stingheră
pâinea o va coace în tava de oțel
sprijinită pe doi bolovani
sub cer liber fi-va el întâiul cuptor
reciclat
hainele îmbibate de sudori de amor
vor sta atârtnate pe frânghie, la uscat.
Focul se va răzbuna
pârjolind pământul
transformat în antic sfânt mântuitor
personaj de mit
zugrăvit de icoane
stâncă neclintită, stană și statuie,
ferecat în veșnicia timpului.

MANOLIS, Grecia (1947)
Traducere: Germain Droogenbroodt și
Gabriela Căluțiu Sonnenberg

DEFINIȚIA FILOZOFIEI ȘI PENTICOSTALISMUL



Dumitru IONESCU
VRĂNEȘTEANU

„Supraestimată de unii, blamată de alții, filozofia există și se dovedește a fi chintesenta spiritualității unei epoci, concentrând ca- ntr- un focar reflecția metodică supra tabloului caleidoscopic al experiențelor umane prin care se stabilește tulburătorul dialog dintre eu și lume. Acest dialog este reclamat de o necesitate specific umană și anume: ierarhizarea valorilor universului, valori printre care se află și omul... ierarhizare care, la rândul ei, răspunde la două întrebări primordiale în istoria civilizațiilor: ocul și rolul omului în univers, precum și ce influență are asupra condiției umane faptul că universul prezintă un anumit tablou și nu altul.”
(București, 1972)

*

„Definiția filozofiei” (dar nu așa cum arată mai sus) era primul subiect posibil inclus pe lista de examinare la admitere în Facultatea de drept. Câteva aliniate și nimic mai mult pentru unii, o posibilă „demonstrație”, scurtă și seacă, a puterilor draconice „justificând” viziunea marxistă despre lume și viață.

Pentru mine, subiectul, așa cum l-am scris, a fost șocul dător de viață al unui întreg univers pe care aveam să- l descopăr, a fost spontanul temeliilor conștiinței tradus în capacitatea omului de a comunica sensibil cu frumusețile gândiri, o reverberație anume a ființei pe care abia acum începusem să o descopăr cu adevărat: omul. Această definiție este unică, mai întâi de toate, pentru că termenii „țesuți” de mine sunt „împrumutați” 100% din operele lui Plato, Hegel, Kant, Laplace, Lenin... Așa „plagiat” mai zic și eu! Câte două, trei cuvinte de ici, de colo, așezate din instinct și numai din instinct în ordinea „știută” mai dinainte a unui joc inteligent de idei! Și de ce nu... un alt nivel de exprimare în limba română!

Aș putea spune că a fost dragoste la prima

vedere, pasiune, însă nu pentru o mireasă a sufletului! Eram un adolescent singuratic, liniștit, cu „gura mare” ocazional; altfel, un tip tăcut, distant. Îmi ocroteam „secretele viselor” pe care numai eu le știam și pe care nu vroiam să le împart cu alții!

Meritul definiției? Dacă există unul...!? Ei bine, această „definiție” aparținea unui adolescent sărac, unui tânăr care nu putea să-și permită un meditator plătit într-ale filozofiei, care nu putea să viseze la meniuri intelectuale servite pe tavă de alții. La începutul anilor '70, efortul financiar pentru meditațiile de acest gen putea fi oriunde între 20.000 și 50.000 de lei, bani grei, care asigurau însă reușita (mă gândesc la familiile „respectabile”, pentru care victoria în alegerile vieții era obligatorie cu orice preț).

Așadar, adolescentul „sărac” și cu a doua șansă (sau, mai precis, niciuna) eram eu, având în vedere că trebuia să mă „bat” cu 20 sau chiar 30 de candidați pentru un loc... acel „loc de aur” la Facultatea de Drept. Ce facultate!? Citadelă aproape imposibil de cucerit la care ducea un singur drum: competiția! O competiție „sângeroasă”, barbară, dar cu consecințe spectaculare, dramatice, purtând „etichete” de renume, carieră, „venituri”, poziție socială... adică, într- un cuvânt erai „cineva”! Îmi aduc aminte că am întâlnit tineri între a cincea sau a șasea tentativă la „admitere”; era de- a dreptul mental, ca o criză psihică, nevroze, vedeai peste tot un fel de Kamikaze în stil românesc, ciudățenii. Ce aventură a civilizației!

Cu toate acestea, în pofida inevitabilului presiunilor, simțeam pace în suflet... greu de explicat! Eram, să zic așa, încrezător! Nu mă interesau banii, ci „dreptatea universală”! Ce iluzii! De ce am ales „Dreptul”? Tocmai eu care mă plimbam pe la toate bisericile, eu, care, de unul singur, cântam slujbele ortodoxe în biserică goală goluță, la mănăstiria Cașin (mama mă învățase de mic!). Eu, care ascultam concertele de orgă (erau gratuite!) la Sf. Iosif, catedrala catolică de la capătul tramvaiului șase. Eu, care mă refugiam sistematic în învățătura Bibliei la penticostali, bapțiști, evangheliști sau adventiști, adică la neoprotestanți.

Creștinismul și ateismul, idealismul obiectic și materialismul științific. Un conflict irevocabil, ireconciliabil pentru nimic și cu nimeni, o prăpastie, un hău amețitor, amenințător. Nici acum nu sunt lămurit pe deplin... O facultate cu profil politic, ateistic în esență și un individ, adică

eu, avid să aflu și să experimentez frumusețile lui Dumnezeu pregătite pentru această lume. Pare imposibil de explicat!

O mică „pauză”!

E un fel de relaxare, chiar glumă (seriosă!): Știți care e definiția legii?. E o barieră peste care trec leii, pe sub care trec căteii și-n care se-mpiedică boii... deoarece juriștii (și asta e părerea multora) sunt un fel de „gunoieri” sofisticăți ai societății care, pentru un ban (în plus) au ales să aibă de-a face cu infecția degradantă de care suntem, potențial, capabili noi toți.

Dar să revin.

Provenind dintr-o familie modestă, fără posibilități materiale deosebite, am fost încurajat de părinți să-mi petrec vacanțele în bibliotecile de cartier (pe atunci se găseau cărți), în bibliotecile partidului sau în alte locuri de informare care erau gratuite pentru cei ca mine; îmi aduc aminte că erau biblioteci elegante chiar și în aer liber, în parcul Herăstrău, unde am petrecut zeci de ore în liniște, studiind și visând... Mă vegheau numai anotimpurile, adierea frunzelor, liniștea...

Asta am făcut pe tot parcursul claselor a XI-a și a XII-a! Poposeam într-un loc, mă documentam, plecam, reveneam dacă era cazul; cam așa au arătat vacanțele mele! Am terminat repede cu „jungla materialismului științific” și cu dările de seamă ale „tovarășului”, cu epoca „luminilor”! Era o pornire din instinct; simțeam că undeva, cumva, trebuie să fie „ceva cu mult mai bun” decât „învățăturile” de la Congreșele partidului!

Ai mei, fiind anticomuniști până-n măduva oaselor și „ciopârțiți” de istoriile victoriei clasei muncitoare, nu au vrut să se bage, să mă convingă într-un fel sau în altul. Teoria lor era că viața mă va învăța... Și așa a și fost!

Într-o bună zi, îmi cade în mână o „Istorie a filozofiei” care vorbea elogios, nepărtinitor, despre gânditorii antichității, despre renascentiști, despre idealistii vestici ai tuturor timpurilor. Am citit-o pe nerăsuflăte de câteva ori; mi-a trecut prin cap s-o și fur de la bibliotecă, adică s-o „pierd”, căci pasajele trebuiau subliniate cu pixul după „procedurile” mele cele călcătoare de bun simț! Mă bucur că n-am făcut-o, că n-am fost egoist... poate că am ajutat pe un altul după mine, tot așa sărac, sau poate chiar mai rău...

Și totuși... de ce eram atât de sigur de reușită în cazul unui examen atât de greu? Simplu! Într-o zi, se apropie de mine o creștină de la biserica penticostală pe care o frecventam și îmi spune: „Știi, în timp ce mă rugam Domnului, am primit o descoperire pentru tine: vei reuși la examenul care-

ți stă în față!” Nu mi-a mai trebuit altceva de atunci. Asta a fost! Eram sigur, deși mai erau aproape doi ani până la examen!

Examen care a venit... Eram 28 pe loc. Se afișează rezultatele. Am fost respins cu a 2-a medie pe listele de admitere (eram cu toții, vreo 30 pe aceeași medie). Am văzut cu ochii mei și am început să plâng; unde este Dumnezeu, dar promisiunea Lui pentru mine?

În toamna aceluiași an m-am dus (m-au luat) în armată. Am vrut să mă fac securist și să mă răz bun pe pocăiți, pe minciunile lor, pe prorociile „penticostale” care nu s-au împlinit față de mine. Am vrut să distrug biserica dar... Dumnezeu nu s-a uitat la nemernicia mea și contrar voinței mele, folosind „pilele” mamei pe care le avea „ad-hoc” la „Ierusalim” (jargon de armată; P.C.R.=pile, cunoștințe și relații), un general a intervenit pentru mine și m-a scos din armată, am fost dat inapt militar... Ce eroare! Să fii sănătos și totuși „bolnav”! Nu s-a uitat nimeni la mine în cursul celor două săptămâni petrecute la spitalul militar din Cluj... Nici măcar un antinevralgic! În ultima zi, a venit șeful de secție și înconjurat de alții, mi-a spus destul de sever, oficial: „*Măi băiete, tu trebuie să te duci acasă și să dai din nou la Drept!*” Ce diagnostic!

Anul următor m-am prezentat la examen și l-am luat cu a doua medie din vârf... De necrezut! Nu m-am pregătit nici pe departe cum o făcusem cu un an în urmă. Ce-o fi o fi... relaxare aproape inconștientă, ca a unuia care mai trecuse pe acolo și știa ce-l așteaptă. Apoi viața și-a urmat cursul; am început să mă duc iarăși la biserica pe care mai înainte îmi pusesem în gând să o „distrug”. „Penticostalismul” câștiga din nou teren. Într-o bună zi m-am întâlnit întâmplător, pe stradă, față în față, cu acea creștină care-mi spusese în urmă cu trei ani că voi reuși la examen. O femeie modestă, cu mulți copii, fără prea multe „clase” primare, dar cu o demnitate în comportament ce nu părea să aparțină acestui pământ. Era de-o inteligență aparte, uimitoare, deși nu făcea niciun efort să impresioneze pe nimeni... nu era nevoie!

Ne-am oprit și instantaneu, fără nicio ezitare, direct și sigur, dojenitor, am întrebat-o, zic eu, civilizat... deși numai civilizație nu era acolo: „*Vă rog să-mi spuneți cine a mințit, Dumnezeu sau dumneavoastră, cu prorocia aceea?*”. Dânsa m-a privit în ochi cu o liniște greu de descris, m-a mângâiat cu privirea și mi-a spus: „*Îmi aduc perfect de bine aminte! Dumnezeu a spus că vei lua examenul la Drept, dar nu a spus și când...*”

VOCAȚIA IDENTITĂȚII NAȚIONALE



Anca SÎRGHIE

Ștefan Străjeri trăiește de mulți ani în statul Michigan din SUA, unde nu s-a stabilit purtat de vestitul American Dream și nici nu a decis să se îmbogățească. El înțelege să dea pentru românii americani tot ce are mai bun în ființa lui. Așa l-am descoperit eu, poposind în Michigan, totdeauna prezent la evenimente importante din comunitatea conaționalilor lui, pentru că tot ce însemna cultură românească pe el îl interesează. Nu, nu cred să fi lipsit vreodată dl Străjeri de la conferințele mele literare, dar adevărul este că nici nu bănuiam ce se află dincolo de paravanul solid al bunului simț gestual și al decenței cu care îmi vorbea, calități venind dintr-o modestie absolută. Redacta pe atunci publicația Curentul Internațional, ziarul pe care îl aducea la Sfânta Biserică, să-l ofere celor doritori de lectură.

Un proiect, cum este acea publicație prestigioasă, redactată „în limba maicii sale” pentru societatea românilor americani din Michigan, nu a fost abandonat nici măcar atunci când Ștefan Străjeri a dat prioritate unei noi idei cutezătoare. Privind în jur, bucovineanul lumit a realizat că viața comunității românilor din Michigan nu este consemnată într-o monografie reprezentativă, deși după un secol de existență pe pământ american se adunase un material documentar enorm. Fără multă cumpănire, economistul cu studii temeinice făcute la Iași, în capitala universitară a Moldovei, și-a suflecat din nou mânecile și a pornit la treabă. De data aceasta, trebuia să scrie o lucrare de sinteză în care să panorameze istoric viața conaționalilor săi din statul american de reședință, tocmai când românii depășiseră acolo 100 de ani de la așezarea în Lumea Nouă. O asemenea abordare monografică, așa cum am mai spus-o cu alte ocazii, ar fi necesitat un colectiv de specialiști în diferite domenii. Însă autorul nu dispunea de experți în varii aspecte ce urmau să fie tratate. Purta însă în el o dragoste nețârmurită pentru istorie, se dovedise un economist priceput și se afirmase ca publicist. O profesie de bază solidă, o practică jurnalistică și o pasiune de o viață, înmănunchiate strâns, au constituit axa pe care s-a fundamentat cercetarea sa.

Și, ca să spunem lucrurilor pe nume, este foarte important să ai o soție înțelegătoare ca Luminița, gata să te susțină și să te sprijine moral. Încetul cu încetul, un întreg demisol s-a populat cu documentele adunate de autorul monograf. Le-am privit chiar eu într-o vizită anume făcută și am rămas cu impresia că asistam la montarea scenografică a unui spectacol, cel al creării unei cărți de căpătâi a românilor diasporei noastre americane. Erau acolo colecții întregi de publicații, de documente ale unor societăți, de istorii ale bisericilor, de biografii ale unor personalități, cu portretele lor cu tot. Munți de tipărituri și fișe! Ca să fie culese toate datele documentare necesare, a fost nevoie de mult efort și de timp pe măsură. Toate acestea, în SUA, unde cetățenilor li se impune cel mai alert ritm de muncă pentru asigurarea pâinii celei de toate zilele. Astfel a pornit autorul la drum, un drum lung și spinos, în care greutățile documentării pe baza colecțiilor de publicații și a actelor originale de la instituțiile pe care s-a edificat viața românilor, se cereau corelate cu surse livrești, atâtea câte se găsiseră.

Când inimaginabilul travaliu a luat sfârșit, s-a ivit în lumea românilor din Michigan rodul mult așteptat, o monografie fără egal acum, la început de secol al XXI-lea, o sintetizare a ce a însemnat prezența noastră ca națiune între viețuitorii de dincolo de Atlantic. Aceasta este cartea Românilor americani de la Marile Lacuri, cu subtitlul Peste 100 de ani de prezență românească în statul american Michigan, publicată în 2014 la Editura Anamarol din București. Așa cum era firesc, monografia s-a lansat la Pojorâta, comuna natală a autorului de pe frumoase plaiuri bucovinene, într-o zi estivală de neuitat. A fost prezentă la eveniment și profesoara de istorie din comună, cea care îi sădise iubire pentru trecut învățăcelului de altădată, acum revenit acasă din America. Nicio exagerare cu privire la ascendența onorantă a neamului Străjerilor, venind din străfunduri de istorie, din secolul de aur al lui Ștefan cel Mare. Era chiar așa, cum aveam să primesc confirmarea tocmai la Pojorâta. Cu prilejul acelei vizite oficiale de lansare a monografiei, am cunoscut câțiva colegi de facultate ai autorului, ieșeni care nu ezitaseră să sosească în localitate spre a-l revedea pe Ștefan în zi de sărbătoare, una în care i s-a oferit distincția de Cetățean de Onoare al comunei lui natale.



Așa cum era firesc, în România am participat și la prezentarea cărții la București, dar am organizat o alta la Sibiu și apoi la Bistrița. Este drept, că tot spectral, după cum alergase vestea noii apariții, s-a susținut lansarea monografiei în statele americane, pornind din Michigan, prezentările ajungând la New York și de acolo la Cleveland Ohio și chiar la Câmpul Românesc lângă Hamilton din Canada românilor. Ceea ce izbândise Ștefan Străjeri era un etalon de monografie, pe care cu greu l-ar putea altcineva întrece. Ținem să precizăm convingerea că fiecare comunitate națională ar avea nevoie de o asemenea sinteză, devenită cartea de vizită identitară a sa. Viitorul este deschis oricărei competiții, însă, până atunci, mărturisesc că nu pot uita bucuria acelui succes de pe ambele maluri de Atlantic, pe care eu, ca prefațator, am împărtășit-o cu autorul.

Ca un Phoenix renăscut din propria cenușă, iată că Ștefan Străjeri a revenit curajos la linia de start pentru un nou proiect livresc. Gândul lui ctitorial descoperise un alt obiectiv ce putea să pară insurmontabil, marea comunitate a românilor din Țara Frunzei de Arțar. Aceasta, pentru că simțea că se cere completat un alt gol, de data aceasta unul ce stăruia în viața conașionalilor lui din vecinătatea Statelor Unite. O responsabilitate cu mult mai dificilă, cu o documentare sinuoasă, fără acces la surse directe de informație, ca în precedentă acțiune. Rămâne un mister felul cum autorul nostru s-a edificat la un nivel atât de înalt, cu o bibliografie vastă, astfel ca noua sa carte, *Istoria românilor canadieni: 1890-2020*, să cuprindă peste 800 de pagini. Ștefan Străjeri a așezat în ele întreaga poveste a dăinuirii de peste 130 de ani a românilor pe meleaguri canadiene. Autorul dovedește cu argumente peremptorii că în noua lor patrie românii nu s-au mulțumit să supraviețuiască, ci ei au reușit să strălucească prin ceea ce au realizat, unii dintre ei intrând în elita artistică și științifică a Canadei, îndeobște primitoare cu noii ei locuitori.

Desigur că existaseră niște lucrări pe care eu le răsfoisem întâmplător. Dar dl Străjeri le-a cercetat cu mare atenție. Les Lutic a publicat cartea *Prairie Pioneers - The Romanians (Pionierii Preeriei - Românii)* într-o ediție fără an și fără menționarea editurii, sub egida Muzeului Românilor din Boian, Canada, unde autorul este muzeograf. La rândul ei, Dr. Eleanor Bujea a scris *Romanians in Canada*, tipărită în 2009 la Editura Episcopiei Române din America, de la Vatra Românească. Cercetătorul evreu, originar din România, Vladimir Werstman, a evocat pe românii din America și Canada, iar Jean (Ion) Țăranu, care a locuit la Montréal și a fondat Câmpul Românesc de la Val David, a scris în limba franceză cartea intitulată *Presence roumaine au Canada*. Existau și câteva lucrări redactate în engleză,

dar prezentând societatea conașionalilor lui din anumite regiuni: una despre Românii din Alberta, alta despre Românii din Saskatchewan etc. Fără îndoială că lipsea o panoramare a întregului. Pe aceea și-a propus Ștefan Străjeri să o realizeze. De data aceasta, a luat ca busolă niște studii socotite de el mai cuprinzătoare și certe ca informație științifică, ilustrând dictonul „cărțile din cărți se fac”, iar meritul autorului este cel de a fi citat cu atenție fiecare sursă documentară folosită.

Noua lucrare, *Istoria românilor canadieni: 1890-2020*, are o structură solidă. În cele șapte capitole din care este alcătuită monografia, anume: Canada - Țara Frunzei de Arțar, Aspecte privind comunitatea românească din Canada, Viața religioasă în comunitățile românilor canadieni, Organizații, Publicații. Emisiuni de radio și televiziune, Personalități româno-canadiene, Mărturii din preeria canadiană, relatate de primii imigranți și urmașii lor, se îmbină privirea cronologiei de desfășurare a momentelor istorice cu prezentarea pe o axă orizontală a formelor în care se manifestă activitatea social-politică și cea cultural-religioasă a comunităților românești din Canada. În capitolul Canada - Țara Frunzei de Arțar privirea conduce sistematic de la începuturile vieții pe pământurile Lumii Noi, la sfârșitul Ereii Glaciare, iar mai apoi se oprește la perioada când vikingii stabiliți în secolul al IX-lea în Groenlanda ajungeau pe o terra incognita. Autorul realizează o autentică lecție de istorie canadiană, în enunțuri simple, clare și edificatoare. Viața nativilor, despre care se consideră că din punct de vedere tehnologic rămăseseră în epoca de piatră, este tulburată de europenii sosiți cu o știință superioară a prelucrării fierului, dornici să pună stăpânire pe comerțul indienilor cu blănuri. Regele Francisc I râvnea aurul și alte bogății ale subsolului canadian, dar se căuta și un nou drum spre Indiile îndepărtate. Cel care pornise în călătorie cu un asemenea obiectiv fusese Cristofor Columb, dar în loc de Indii, el descoperise un nou continent. În 1534 Jaques Cartier a explorat Golful St. Lawrence, unde vedea pescari și vânători de balene basci. Francezii nu erau singurii vânători de bogății pe pământ canadian, așa că ei au intrat în luptă cu englezii pentru controlul comerțului cu blănuri. Perdanți vor fi localnicii, ei care aveau o civilizație proprie, când pe teritoriul Canadei se vorbeau 12 limbi distincte. Autorul conchide: „Indienii din Canada, în ajunul contactului cu europenii, formau o lume prea bogată și complexă din punct de vedere geografic și cultural. Cu toate acestea, venirea europenilor i-a schimbat pentru totdeauna. Au pierdut totul! Pământul, cultura, religia, obiceiurile și tradițiile.”

Va urma



Anotimpuri - poezii -

Iuliana LEONTIUC

Ne-om scutura

Ne-om scutura ca pomii primăverii,
Ca albe flori cădea-vom la pământ.
Vasul de lut gusta-va ceața serii,
Dar sufletul va fi la Cel Prea Sfânt.

Ne-om odihni sub razele de soare,
Ca grâu-n holde proaspăt secerat.
Va putrezi fără-ma trecătoare,
Dar grâul vei păstra, Părinte 'Nalt.

Noi vom zbura ca păsările toamna,
Și frunze vechi cădea-vor pe cărări.
Trup ostenit uita-vei ce e teama,
Când sufletul pleca-va spre-alte zări.

Și vom dormi ca grâul sub zăpadă.
Ne-om liniști-n imaculatul ei.
Nădejdea noastră-n El n-are să cadă:
Vom învia ca primii ghiocei.

Criza mondială

E criză oameni buni! Fugiți degrabă!
Căutați prin piețe după untdelemn,
Zvârliți a lumii cupă cu otravă;
Beția ei ascunde starea gravă,
Și, beți fiind, veți pierde semn cu semn.

E criză oameni buni, în sănătate,
Și-atâția au căzut între tâlhari!
Leviți și preoți trec, cu doctorate,
Scârbiți, păstrându-și mâinile curate;
Samaritenii sunt atât de rari!

E criză, oameni buni, financiară,
Iar văduva, cu ultimii bănuți,
Muri, sârmana, chiar în astă vară.
Bogatul are inima ușoară:
Prea mulți săraci, n-ai cum să îi ajuți.

E criză, oameni buni, de omenie,
De pe la capi și până la codași.
Vitejii sunt înfrânți de viclenie,
Nu-n luptă dreaptă și cu bărbăție.
Mișeii-nving și ne conduc cei lași!

E criză, oameni buni, criză de pâine,
Și sunt destule pietre în pustii.
Atâți trăiesc un azi fără de mâine,
Împovărați de-o viață ca de câine;
Și câți găsesc izvorul apei vii?

E criză, oameni buni! Puține-s toate!
Ce-i căldicel se stinge rând pe rând.
Cu greu găsești azi dragoste de frate
Și-o inimă fierbinte ce mai bate
Pentru-o credință până la mormânt!

E criză, oameni buni, de in subțire.
Clepsidrele au partea goală-n sus,
Mireasa e gătită pentru Mire.
Doar cinci fecioare-s gata de nuntire,
Iar Mirele ce vine, e Isus!

E criză, oameni buni! Fugiți degrabă!
Căutați prin piețe după untdelemn!

Metamorfoză

Ca un cocon cuminte, sunt ascuns,
Sub firul de mătase ne-ntrerupt,
Îmi pare cocoloșul îndeajuns.
E-aproape de sfârșit ce-am început.

Sunt tot mai diferit de cei din jur,
Vorbesc o altă limbă, ne-nțeles,
Și, cum nu vreau din timpul lor să fur,
Nu mai explic... și singur, stau mai des.

Încerc în rânduială să îmi las
Ce-am mai ținut, sau poate-am încălțit,
Nu-mi seamănă nici la chip, și nici la
glas,
Și-orice schimbare mi-o pândesc uimit!

Inexplicabil, însă... nu sunt trist
Și nici ursuză nu e firea mea.
Eu prețuiesc minunea că exist,
Metamorfoza n-aș numi-o... rea!

Mă rog, pe dinăuntru, ne-ntrerupt,
Sunt sigur că mă vezi și că mă știi.
Știi cât Te-aștept! Să-Ți fiu întreg plăcut
Crescut-au aripi! Le deschid... când vii!

Înviere

În dimineți de primăvară
Mă simt atât de mângâiat,
Când triluri noi se-aud pe-afară
Și-un zumzet calm mă înconjoară,
Parcă... vioară cu vioară
Cântând: „E vremea de-nviat“!

Și, ca o blândă simfonie,
Se-ntinde, cucerește tot.
Se crapă scoarța pământie,
Când izbucnesc cu bucurie,
Scăpând din iarna cea pustie,
Iar... să-nflorească, toate pot!

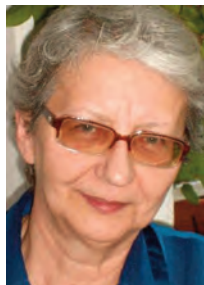
Și, cele moarte pentru-o vreme,
Ies vii, ca din mormânt uitat!
Ce voce știe să le cheme
Și ce putere să le-ndemne?
Ies muguri din... uscate lemne,
Strigând: „Și noi am înviat!“

Din chivotul seminței, iată:
Răsare noul trup de har:
Țărâna l-a ascuns odată,
Dar, într-o clipă minunată,
Viața binecuvântată
Se 'naltă-nvingătoare iar!

Și nu pot să mă pierd de visul
Ce sigur se va împlini,
Căci Fiul Tatălui, Promisul,
Învins-a Moartea și Abisul,
Iar Duhul slavei Lui, Trimisul,
Cândva, din morți... ne va trezi!



CRONICĂ DE CARTE - EU, PASĂREA DE VALENTINA TECLICI



Violeta IONESCU

În 2022, a apărut la Editura „Stef” din Iași cartea de poezie a talentatei poete VALENTINA TECLICI, stabilită în Noua Zeelandă, cunoscută în România pentru activitatea ei literară – întâi bibliotecară la Galați, apoi redactor la editurile Porto Franco din Galați și Oscar Print din București, cât și pentru cărțile publicate în țară, ca membră a Uniunii Scriitorilor din România. În Noua Zeelandă a continuat să scrie, să publice, să frecventeze un cenaclu literar activ și să încurajeze poezii - atât din România, cât și din Noua Zeelandă - prin volumele publicate de ea în colaborare, ca un pod de flori și de cuvinte între cele două lumi.

Cartea „păsării” Valentina Teclici este o poveste despre desprinderea ei de pământ, despre zborul ei avântat spre înalțuri, despre vobotele zborului ei dintre noapte și zi, dintre o viață și alta, dintre o ființă și alta, dintre un continent și altul, dintre o emisferă și alta...

Valentina este o pasăre cu o aripă săgetată, așa cum mărturisește în „Zbor”, care n-a uitat totuși să zboare „albastru”: o pasăre închisă într-o „colivie cu ferestre deschise/ ca un colier la gâtul lunii”, care visează libertatea ca pe o stare de spirit, o pasăre închisă în trupul ei, dar cu spiritul liber, la fel de liber ca săgeata care i-a străpuns aripa...

Valentina scrie, căutându-se pe sine, lăsând lumii libertatea de a privi aceasta căutare. Și spune cu tărie că iubește albastrul, că se identifică cu el: „identitatea mea e albastru” („Identitate”). Albastru este culoarea cerului, a casei păsării, a drumului străbătut de ea, a căutărilor ei.

Valentina crează realitatea care o crează: „Și mă închin cu umilință/ evlavie și dragoste/ în fața transformării și trecerii” („Picătură sunt”). Pendulând între trecut, prezent și viitor, ea trăiește acum într-un univers exotic, de care se simte atrasă aproape fără să-și dea seama („Port în mine umbre multicolore”): „În altă viață am locuit/ într-o grotă umedă/ lăcaș săpat în stâncă/ într-un palat și o marae” (explicând că marae

este „casa tradițională a maorilor pentru întâlniri”). În altă viață poate a fost „stejar, busuioc, panteră, cocor, libelulă” cu care dorind să revină la matcă, se contopește în zbor...



Singurătatea ei se înrudește în toate modurile posibile cu „singurătatea florii de colț”, ea însăși fiind „mister în mișcare” („Încă învăț”). Prietenă cu pădurea „...consilierul meu de încredere/ la care merg fără să bat la ușă” („Energia vieții”), acolo este locul unde ea se descoperă, descoperind „catifeaua umedă/ la tălpile ferigilor”.

Și totuși, spune ea, „Mă trag rădăcinile”... „copacului ce sunt/ crescut dintr-o sămânță daco-romană”. Cât de departe ar fi, ea simte „adierea doinei de dor” ca un leagăn în care a crescut și srisul ei se face punte între lumile de acolo și de aici.

Simte fantoma orașului natal și declară răspicat: A plecat, „dar nu definitiv”. Nimeni nu pleacă definitiv atâta timp cât are amintirile cu sine, „amprentele inimii, fantome în oglindă”.

Valentina scrie o poezie care o vindecă de angoase, o justifică și o întregeste. Hora și sârba aduse cu ea în Mările Sudului, dansul lor, „Galben balsam de vindecare” sunt leac pentru sufletul ei. De fapt, în tot capitolul „Portativul dorului” se simte acest liant între o vârstă și alta, între trecut și viitor, între o lume și altă lume.

„Ora albastră, unică verigă” este o adresare către prietena iubită rămasă departe, printre primele ei amintiri, o încredințare că dincolo de distanțe există o „oră magică”, neapărat albastră, în care minunile se întâmplă, cei care se caută se regăsesc, se văd, se aud, se simt mai ales: „ora magică ne-a deschis caseta amintirilor/ plină de albastru de Huși, albastru de Vaslui,/ albastru de Napier/ binecuvântate de spațiul,/ timpul și iubirea fără limite”.

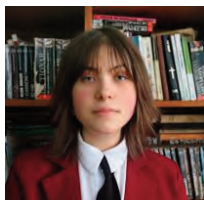
Și vine... „Mărțișor” ca o zi de primăvară românească în toamna sudului, o zi de sărbătoare care întregeste amintirile ca niște talazuri care bat repetat malurile. Pentru cei de lângă ea, mărțișorul este o tradiție oarecare, iar ghiociei niște flori pe care le-au văzut doar în picturi. Dar Valentina, care știe cum arată ghiociei adevărați, îi vede... în spuma valurilor în care se scaldă: „spuma oceanului este un lan de ghiociei fremătând/ Mă scald în ei și-i prind franjuri în păr”... „Dansez în lanul cu ghiociei”... „înțeleasă doar de oceanul/ pe care-l iubesc până la durere/ și care nă renaște până la moarte”.

Frumoase sunt și călătoriile sale amintite aici: „Continuu ades să vâslesc prin Grecia/ în corabia

→ Continuare în pag. 15

CUM SUNT NUMELE CARȚILOR UNUI SCRIITOR AȘA ESTE ȘI SUFLETUL LUI

Nicoleta CARAJI



(Interviul elevei clasei a IX-a Nicoleta Caraji cu scriitorul Traian Vasilcău, ambii din Viișoara Edinețului)

- Cineva asocia cartea cu un ospăț al gândurilor, la care oricine este poftit. Pe cine ați invita dumneavoastră la un astfel de ospăț, și ce bucate literare le-ați propune?

- Cartea este o cetate de neînvinș, dacă este insuflată de Dumnezeu. Ea nu trebuie să aibă termen de garanție limitat, durata ei trebuie să fie Veșnicia și dintre cele două veșnicii ar fi minunat s-o cunoască pe cea Bună! Dacă ar fi un ospăț, l-aș invita pe Creatorul a toate, pe Fiul și Măicuța Lui! Am scris și editat o poezie, se numește „Dumnezeu la o cafea”, în care stau de vorbă cu El. A fost prin 2008-2009, dar și azi îmi mai este dor de acea întâlnire, în doi. Dacă te referi la genurile literare, am scris de toate. Acum câțiva ani ziceam că nu voi scrie niciodată piese de teatru și nici măcar un roman. Ziceam, dar mințeam, fiindcă după acea zicere am scris mai multe piese de teatru, unele liliput, dar și un roman, „Pălămarul”, care poate fi cartea vieții, morții și-a Reînvierii mele, fizice, nu doar literare.

- Cum ați stărni gustul pentru lectură tinerei generații?

- Asta vine din școală și din mediul natural, dar mai ales din Pronia divină. Am înțeles că nu voi putea trăi fără de carte datorită televiziunii române și a radioului ieșean și bucureștean, pe care le ascultam pe malul Prutului, până adormeam, dar și grație învățătoarelor mele de limba și literatura română Vera Rusnac din Viișoara și Paulina Rusu din Fetești. Verile mă odihneam activ. Îngrijeam de un copil din sat, ai căror părinți cerșeau prin Rusia, ori pășteam o vacă a vreunei învățătoare - tot cu o carte în desagă eram. Copilul adormea - eu citeam, vaca se întindea pe iarbă să se odihnească - eu mă întindeam la umbra unui copac înverzit cu o carte în mâini. Așa am crescut, ca un copil îmbolnăvit de

cărți, Leac pentru care nu mi-a găsit nici mama, nici medicii vremii.

- Interesul pentru lectură se formează printr-o muncă permanentă. Prin ce caracterizați dumneavoastră această muncă? Și ce simțiți, practicând-o?



- Simt o mare bucurie citind. M-am născut pentru asta. Cred că la naștere mama nu mi-a dat mai întâi sânul ei, ci o Carte. Altfel nu-mi pot explica boala asta de carte. Când intru într-o bibliotecă sau librărie ochii îmi fug: nu știu pe care s-o las și să n-o iau cu mine. Am impresia că toate cărțile bune stau în acea clipă cu mâinile întinse spre mine, rugându-mă să le iau acasă, imediat.

- În ce mod vă alegeți titlurile pentru cărțile dumneavoastră, și cât de important considerați că este un titlu în atragerea cititorilor?

- Foarte important! Lucrez mult la alegerea unui titlu. El trebuie să fie sugestiv, datorită lui cititorul elevat nu va putea trece indiferent pe lângă o carte. Titlul cărții este numele de botez al ei și atunci nu pricep de ce numele unei cărți ar trebui să fie urât, scabros, pornografic, de care să-ți fie scârbă și rușine să-l pronunți la întâlnirile cu cititorii de orice vârstă? Cum sunt numele cărților unui scriitor așa este și sufletul lui.

- Ce e, în viziunea dumneavoastră, o carte de calitate? Dați-ne niște exemple.

- Sfânta Scriptură este cea mai frumoasă carte din lume și cea mai ziditoare! E și o carte de istorie, și de limbă măiastră, și de cerească Poezie (a se citi: model de Poezie universală), și de comportament, de bune maniere, cum s-ar spune pe la diverse școli, și de Mântuire! Citind-o, înveți să trăiești și să fii nemuritor, cunoscând Raiul și Împărăția lui Dumnezeu încă de pe pământ. Noi, scriitorii, trebuie să ne raportăm scurta viață terestră la Dumnezeu, Cel care ni se revelează plenar din această Carte a cărților, insuflată și dictată de Sfântul Duh! Alte cărți, care merită a fi menționate, sunt cele care vin din același Izvor de Apă Vie.

- În societatea actuală asistăm la o criză a lecturii. Unii ar spune că lectura este o activitate depășită. Descoperiți un adevăr în aceste afirmații?

- Lumea nu mai e cea de pe timpul copilăriei și-a tinereții mele. S-a schimbat, în rău, evident, s-a multrobotizat, citește mai mult, doar că la telefon, iPad, computer, laptop și fuge de carte ca dracul de tămâie. Iartă-mi sinceritatea, dar eu așa o văd și ceea ce văd aceea spun. Se scriu de mii de ori mai multe cărți decât până acum 30 de ani, când abia

venisem la Chișinău; se tipăresc de mii de ori mai multe cărți și se citesc de mii de ori mai puțin cărțile de literatură adevărată. De cele mai multe ori scriitorii stau în fața cărții nou-apărute și nu știu cui să o dăruiască, de vânzare nici vorbă fiind...

- Cum contribuiți dumneavoastră, ca scriitor, la crearea vorbitorului cult de limba română?

- Eu scriu și, Slavă Domnului, am ajuns la 85 de cărți de autor, neavând tot atâția ani, și la 14 cărți îngrijite de mine. Am scris și sute de versuri pentru cântece. Mai am în sertare 4 cărți, pentru care sunt condamnat să caut bani ca să le pregătesc pentru editare, apoi să achit și serviciile tipografiei, apoi să mă rog Domnului să mi le ducă, pe aripile Lui, unde o vrea El: în biblioteci, școli, universități, academii, televiziuni, radiouri, case de cultură, cenacluri etc.

- Care cărți scrise de dumneavoastră credeți că știu să-l citească pe cititor? (Mă refer la cărțile care plac cititorului).

- Nu mă plâng. Dumnezeu a fost preabun cu mine. Mi-a dat, pe alocuri, mai mult decât a dat altora și chiar mai mult decât i-aș fi cerut eu vreodată. E drept că, la un moment, l-am rugat să-mi ia povara din spate, s-o mai împartă și altora, dar nu a îngăduit.

În așa situație fiind, îmi duc și partea de cruce literară, precum pot și precum trebuie să o fac. Cred că cele 11 volume de Opere Netăcute, editate până acum și volumele 12, 13 și 14 ce urmează să vină pe lume știu să spună cum am trăit, iubit și suferit de la dublul debut editorial din anul 1995 și până în anul 2023, iar romanul „Pălămarul” va da confirmarea apusului și-a Răsăritului unui fir de nisip care am fost, sunt și voi fi!

- Vă mulțumim pentru acest interviu, acordat nouă, elevilor și profesorilor din satul dumneavoastră natal.

- Mulțumesc și eu pentru gândul cel bun, care te-a călăuzit. Dialogul ce l-am purtat vine după multe interviuri realizate de importanți oameni de Cultură și Carte din Moldova, România, Germania, Canada și alte țări. Vă mai spun, la sfârșit, că mi-i dor de Vișoara și de vișoreni și că dorul de care vorbesc este unul mistuitor, care crește de la o carte la alta, în care nu uit niciodată de voi, fiindcă „cine uită nu merită”, așa cum adevărea istoricul, poetul și omul politic Nicolae Iorga, în secolul trecut.



→ Continuare din pag. 13

muzicii și a amintirilor” („Mă las călătorită...”).

Fiecare poezie din „Prisma iubirii” este un poem al dragostei eterne, fără început și fără sfârșit, doar zbor înalt spre ce a fost și poate va mai fi: „M-am logodit în sfârșit/ cu tăcerea broaștei țestoase/ cu-nțelepciunea bufniței/ urmând frenetic pe cărările nopții/ umila candelă, perpetuă iubirea” („M-am logodit”). Sau în „Tagou argentinian” unde se simte ritmul pasional al muzicii care apropie: „M-ai strâns la piept adânc și enigmatic/ în langurosul ritm sălbatic”...

Nimic nu dispăre, nimic nu se pierde, căci „Doar moartea ne poate lua amintirile/ dacă nu le-am țesut pe geana nopții”. („Doar moartea”). O picturală imagine despre culori și păsări ne dezvăluie ea, „pasărea” Valentina, în „Carusel”: „Pictorul a pictat păsări/ tot felul de păsări/ în primul stadiu al nebuniei”. Este vorba de un creator anume care picta „dând sens propriei sale vieți”. Plină—ochi de albastru — până și coperta cărții este tot albastră — Valentina ar fi dispusă să-l pună și la vânzare („Troc”): „Hai, cumpără puțin albastru/ subtil precum cerneala îngerilor”... Deci vedeți că nu e un albastru oarecare, e chiar pană de înger...

Într-un ultim capitol, „Intersecții”, revine la tradiția maori, impresionată de felul cum se salută ei „cu fruntea lipită de frunte” (Hongi, respirația vieții”).

Valentina nu răspunde numai inimii sale, ci și pune întrebări. O întrebare mare, cât planeta Pământ, care sună așa: „Cum arată pacea în timp de război?” este urmată de multe alte întrebări: „Ca un porumbel înroșit de sângele victimelor?/ Ca un copil confuz, obosit de plâns și fără adăpost?/ Ca o fiară sălbatică înfricoșată de focul exploziilor?...” și multe altele precum: „Ce rol joacă pacea pe scena politică lumii/ în timp de război?/ Un rol mare, unul mic, sau nimic?” („Întrebări”). Cred că aceasta e cea mai implicată poezie în realitatea imediată, pe care „pasărea” Valentina o scrijelează aici ca pe un semnal de alarmă.

O poezie matură, profundă și responsabilă, așa cum mi-am dorit eu mereu în sinea mea să devină Valentina pe care am cunoscut-o în tinerețile noastre, a scris și poezia de încheiere „Eu, pasărea”, din care merită să redau aici câteva versuri memorabile: „Eu, aici, nemișcată, în cadrul ușii/ Ca un tablou de Rembrandt/ În care intru și ies/ În și din propria-mi viață”... „Nemișcată în cadrul ușii/ Cu valiza sufletului pregătită de drum/ Înăuntru sau afară?”...

Ar mai fi multe de spus, dar poezia Valentinei merită citită, nu povestită. Așa că... încheideți toate ușile și ferestrele lumii dinafară, așezați-vă comod în hamacul visurilor voastre și citiți-o cu atenție... până prindeți aripi.

LES MURRAY - UN ARTIST ÎN CONFLICT CU SISTEMUL

Daniel IONIȚĂ



**Cel mai important poet australian
din ultimii 50 de ani**

Les Murray (17 octombrie 1938 – 29 aprilie 2019) este unul din cei mai semnificativi poeți australieni, catalogat de cei mai importanți critici literari australieni (și nu numai) drept cel mai important poet australian al ultimilor 50 de ani și unul dintre primii 3-4 poeți contemporani de limbă engleză. A fost și un asiduu anotologator, traducător literar (din limbi antice și contemporane) critic literar și – pentru două decenii – redactorul secțiunii de poezie a importantei reviste culturale *Quadrant*. Poemele i-au fost traduse în numeroase limbi.

Născut „la țară” într-o zonă de ferme (Nabiac, statul New South Wales, pe coasta de est a Australiei, și crescut în Bunyah, în apropiere) Les Murray n-a avut o copilărie fericită. De fapt nu a avut copilărie: „*Mama a murit în pragul adolescenței mele, iar tata a colapsat psihic. A trebui să am grijă de el. Când am ajuns la universitate (Murray a studiat literatura la University of Sydney) în 1957, eram extrem de naiv. Nu aveam idee de adolescență, care mă trecuse cu vederea, și nu știam cum să fiu adult, neavând un model care să mă inspire. Așa că multă vreme am continuat să mă comport pur și simplu pueril. Atâta știam. Mi-am luat licența cu cea mai slabă notă de trecere din istoria Universității Sydney.*”

Chiar înainte de a începe studiile universitare, la vârsta de 18 ani, a hotărât că va fi poet, într-o seară, când se plimba pe marginea râului de lângă casă, urmărind dansul libelulelor de pe țărm. În timpul facultății au început să i se publice poeme în reviste respectate, și tot atunci s-a asociat cu mișcarea politică de stânga, împreună cu tineri ce vor deveni scriitori faimoși (Geoffrey Lehmann, Bob Ellis, Clive James and Lex Banning) sau respectați jurnaliști (Laurie Oakes, Mungo McCallum Jr). La maturitate va reveni la rădăcinile politice conservatoare („la viziunea asupra lumii a fermierului, a crescătorului de animale, a omului practic”). Aceasta se va reflecta în „războaiele poetice” pe care le va susține cu intuițiile de conducere ale poeziei din Australia – dar despre asta mai târziu.

S-a convertit la Catholicism la căsătoria cu Valerie Morelli, australiancă născută la Budapesta. Au avut cinci copii. În 1971 Les Murray și-a dat demisia din poziția de traducător în serviciul public al guvernului din Canberra, și s-a dedicat în întregime poeziei, muncii de anotologator, de critic și redactor de poezie. În 1985 a reușit să răscumpere o mare parte din proprietatea părintească din Bunyah, unde copilărise, și s-a

stabilit acolo pentru restul vieții.

A publicat mai multe antologii foarte apreciate, printre care „*The New Oxford Book o Australian Verse*”, precum și o *Antologie de Poezie Religioasă Australiană* (în două ediții). La ultima, conceptul „religie” și „poezie religioasă” sunt aplicate foarte larg, fără a face în mod special referință la vreo dogmă sau viziune religioasă în detrimentul altora. Deși nu a făcut parte din „*Jindyworobacks*” - un grup de scriitori Australieni care promovau în scrierile lor idei și obiceiuri indigene, aborigene - Murray a fost larg influențat de aceștia.



În 2007 influentul critic literar American Dan Chiasson scria în „*The New Yorker*” că Les Murray poate fi considerat printre cei mai importanți 3-4 poeți de limbă engleză din lume. Numele lui era menționat adesea ca posibil câștigător al Premiului Nobel pentru literatură.

I-au fost publicate 30 de volume de poezie, și a fost adesea descris ca un poet al temelor rurale, al „adevăratei Australii” dar nu în exclusivitate. Criticii i-au apreciat în unanimitate dexteritatea lingvistică, și incontestabilul talent poetic, manifestat laconic, cu o economie de expresie, și cu picioarele pe pământ. Dar unii au fost oripilați de poziția lui politică conservatoare, după ce a părăsit „stânga” din anii studenției – marea majoritate a poezilor publicate în Australia fiind cardre academice, și favorabili ideilor „progresiste” de stânga. Murray a devenit un ghimpe în coasta acestora. A scris cu convingere despre valorile tradiționale, despre independență, republicanism, despre patriotism, despre „adevărata Australie” care există în zonele rurale – în opinia lui - în afara marilor zone urbane corupte, amorale.

A purtat un lung „război poetic” cu diriguitorii poeziei din Australia pe tema post-modernismului și al relativismului artistic promovat de aceștia din urmă. Murray i-a acuzat în mod direct pe cei responsabili cu luarea de decizii în privința a ce se publică și ce nu - de elitism, de vinovăția faptului că australianul de rând nu mai poate aprecia poezia contemporană – aceasta devenind ermetică, fiind gustată doar de „elite”, de poeți care se admiră unul pe celălalt, fără a ține seama de publicul larg, sau chiar desconsiderând în mod fățiș cititorul obișnuit – cititor care acum nu mai cumpără volume de poezie contemporană preferând să continue să cumpere poezia deceniilor și secolelor trecute. (n.n. Sigur, acest argument reprezintă un șablon ce s-a repetat în nenumărate țări unde post modernismul a împânzit arta, și nu numai în poezie sau literatură. În România, deși, „de rigueur”, mai întârziată în a aplica acest șablon – se petrece acum ceva similar).

Les Murray primit multe premii și distincții pe parcursul lungii sale cariere, din care menționăm:

Ordinul Australiei – în grad de ofițer – 1989

Premiul Petrarca pentru poezie – 1995

Premiul T.S.Eliot din Marea Britanie ((tot pentru poezie)

Pus pe lista celor 100 de Comori în viață ale Australiei, de către Trustul Național pentru Cultură – 1997

Medalia de Aur pentru Poezie a Reginei (Elisabeta II)

lară mai jos două poeme reprezentând perioade distincte din opera lui Les Murray, primul din perioada târzie, și celălalt din tinerețe.

Eul și Eul de Vis - Les Murray

*Bucăți de rutină din timpul putrezit
se decolorează, iar viața ta mergând
devine dificilă precum știința.*

*Te ghemotocești la un loc, devenind
eul tău tânăr, nemuritor
care va supraviețui visurilor tale
și va dispărea în supraviețuire.*

*Visele aduc cu ele povestea lui
în ritmul alunecării
spre penumbră, o culoare fără soare,*

*apunerea lui este crezută,
o bibliotecă de șindrilă,
mobilă mitică simplă.*

*zumzăit vivid de discuție
totuși puține iubiri se reîntorc:
aventurile amoroase par de ne-reținut.*

*Urgențe din vremurile tale
se unesc cu costumele mai maronii
mergând prin acele arcade cu tine
dar tu stai de fapt deoparte,*

*uimit, pe lângă cei fără număr,
ce murdăresc în josul gardului abrupt
înlăuntrul unei iminențe –*

*ca în vechia scorbură
tu, cu o distribuție veșnic-scimbătoare
supraviețuiești episoadelor hotărâtoare,
până când ești concediat*

*și o reîncepere a tensiunii
cheamă privirea ta ce se trezește
printre peticele sfâșiate ale povestirii.*

Vacile în ziua tăierii - Les Murray

*Toate Eu așteptăm hrana. Soarele strălucește
Toate Eu tocmai am fost mulse. Țățelele gădilate
încă de suptul fără dinți a acelor guri reci
care trag zgomotos înăuntru, înăuntru, înăuntru, și nu expiră
niciodată.*

*Toate Eu stăm peste hrană, mișcând hrana din Eu.
Una Eu mirase a avea nevoie de taur - aceea Eu care sunt
grea și urgentă -
cel ce se cocoșă pe spate, mă lasă cocoșată, surmenată, dar
ușoară
și liniștită din nou, cu ceva cristalin mișcându-se înlăuntrul
meu.*

*Stând pe piatra udă, fiind mulsă, liniștește tristețea vițelului
din mine.*

*Acum aceea Eu care are nevoie de montă, sare
ca să facă semne taurului.*

*Un tractor vine ca într-un trap bâzâitor; vaca umană sare pe
el,
mâncarea vine cu tractorul,
rulouri mari de hrană uscată: lucernă, trifoi, creasta-
cocoșului, iarbă,
care-a fost mușcată dar nu înghițită, totuși pare rumegată
deja.
Ea se urcă peste tractor și iată cum se revarsă rulou după
rulou
și toate Eu urmăm tractorul, mâncând, lăsând în urmă balegi
bune.*

*Vaca umană miroase c-ar avea nevoie de un taur uman
și e supărată. Toate Eu ne uităm nervoase la ea
cum gonește câinele Eu, visând despre trâmbița morților:
dușmanul nostru
al celor cu limba ușoară și liberă. Eu l-aș strivi în
schelălăielile lui.*

Eu așezată în toate părțile, împărțindu-mă peste hrană.

*Eu, bătrână și cu durere în oase - puțin lapte mai rămâne în
acea Eu acum -
linge la lemn. Sosește taurul uman cel mai bătrân.*

*Eu în îngrădirea plină de pișat. Din fînța umană iese un băț,
care pocnește tare ca un bici.*

*Eu tremură și cade jos,
cu îngrozire, cu sîngele din mine, curgând după o ureche.
Eu, celaltă Eu, sunt jos visând în îngrădirea goală.
Toate Eu venim fugind. Este precum o Parte Fierbinte a
cerului,
la care cu greu te poți uita, acest „acel” lucru se petrece
acum după lemn,
în îngrădirea crudă. O frunză strălucitoare, ca cea de eucalipt
amar,
ține acum fînța umană. O mânuiește la gâtul meu,
și ceva teribil potopește afară, un smârc cu spumă. Toate Eu
emitem Urletul,
unele sărind cu genunchii înțepeniți, încercând să trâmbițăm
cea mai groaznică oroare.
Lupul-ce-se-dă-la-viței este taurul uman. Trâmbițați despre
taurul uman!*

Dar câinele și vaca umană ne duc de acolo pe toate Eu.

*Privind înapoi, frunza strălucitoare se mișcă încă.
Toate Eu cea bătrână și uscată este boțită, ca dealurile de
hrană,
și o unsuroasă și alunecoasă Eu iese din mine ca un vițel
uriaș.*

*Câinele mirosind a stârv, care e vițel de om și de lup,
aleargă și mănâncă urme de sânge lăsate de om ici și colo,
și toate Eu fugim de acolo, peste duhori, către ceruri.*

Traducere Daniel Ioniță

POEZII

Elena ARMENESCU



Îndreaptă, Doamne!

Îndreaptă Doamne, cu iubire pașii
mei
Pentru că iar m-am rătăcit pe cale!
Dar, cu Puterea Înțelepciunii Tale
Salvatorule, Tu poți să făptuiești ce
vrei!

Mergeam fără oprire pe drumul
cunoscut
Deodată m-am trezit ca dintr-o
transă
Nu mai pot înainta, am doar o
șansă:
Să Te invoc să-mi fii Tu: călăuză și
scut!

În cale-i o stavilă, un duh
distrugător
Ce se opune înaintării spre Lumină,
Mă simt chemată, vreau să ies senină
Din norul acesta negru, înfricoșător.

Strig îngerul meu păzitor să se arate
În zori de zi ori noaptea mă închin,
Să mă ferească de blesteme și venin,
Să mă pot apropia de Tine,
Împărate!

Eu știu, cu puterea Înțelepciunii Tale
Tu poți Slăvite, să făptuiești ce vrei!
Orânduiește Doamne cu iubire pașii
mei
Pentru că, fără să vreau m-am
rătăcit pe cale!

Rugă pentru suferinzi

La Medjugorje, Lourd, Seuca,
Fatima
Maica Sfântă cere să lepădăm
viciul, patima
Să plinim cu sârguință poruncile
Tatălui

Luminate de râvna milostivă a
Fiului.

Întinde Doamne brațul Tău
apărător
Peste întreg pământul, peste acest
popor;
Îndură-te de suferinzii ce-n orice loc
oftează
Cu Puterea Spiritului Sfânt îi
luminează!

Sunt oameni buni căzuți în
necredință
Singuri și-au deschis porțile spre
suferință
Fii Tu – pentru înrăiți și păcătoși –
speranță
Tu! iubire veșnică, trezește-i și pe ei
la viață!

Avut-au străbuni cu credință,
luptători cu drag
Din vișă de martiri și de eroi poate
se trag
Adă-ți aminte Doamne! Aspru nu îi
judeca
Îndreaptă-le căile, mărește Oastea
Ta!

Chiar dacă

Sper că mă simți chiar și atunci
când nu-s
Și că ți-apasă pieptul a iubire,
Iar mâinile mă mângâie-n apus
Într-o miraculoasă reverie.

Sper că mă vezi chiar și atunci când
dormi,
Sub pleoapele-ți voi recita poeme,
Dansa-vom contopiți prin nori
diformi
Și ne-om șopti metafore boeme.

Sper că m-auzi și-atunci când spun
nimic
Într-o mușenie apăsătoare,

Căci ochii mei sclipi-vor sinonimic
Prin ceața ce ne-ascunde în
fumoare.

Sper că rămân ascunsă-n al tău atriu
Ca antonimică malignitate,
Nu vreau aplauze, nu vreau nici
juriu
Ci îmi doresc să-ți fii eternitate.

Psalm

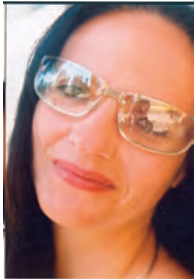
Asemenea unui copil zburdalnic și
cuminte
M-aș cuibări în poala Ta, Prea
sfinte!
Cum pajiște îmi deveneau știi bine,
odinioară
Mintea mea iarăși din creier, în
inimă coboară!

E locul sigur mai retras aici, mai
larg,
Cât vezi cu ochii marea de sus de pe
catarg,
Mai liniștit și totodată legănat,
adormitor;
Sălaş râvnit spre mântuire de orice
muritor!

O! cum mai aleargă iezii
neprihănirii iar
Parcă treziți din somn să sară peste
jar,
Să pască din râvnita, sacra Ta
înțelepciune,
Să poată apoi să înalțe spre cer o
rugăciune!

Îți mulțumesc O! Doamne, Ție care
m-ai făcut
Cu urzeala miraculoasă a chipului
Tău nevăzut
Sunt a Ta! Ajutor! Nu lăsa Răul să
mă scufunde
Ori mările halucinante ale iluziei să
mă inunde!

Interviu cu Rodica Vinca, din Canada



Virginia MATEIAȘ

Câștigătoare a mai multor premii internaționale, Rodica Vinca se impune tot mai mult în peisajul artei plastice canadiene contemporane. Cu toate acestea,

România continuă să ocupe primul loc în inima artistei. Pe cartea sa de vizită se poate scrie fără ezitare cuvintele: talent, eleganță și determinare. Ea este fondatoarea organizației Uniunea Artiștilor Plastici și Muzicieni Români din Canada - UAPRM CA. „Scopul nostru este să inițiem proiecte semnificative în domeniul artei și să promovăm tradițiile românești prin intermediul artei noastre” mi-a declarat pictorița, care va sărbători Ziua de 1 Decembrie inaugurând proiectul „România, plai de dor.”

V. M: Ai avut influențe sau experiențe timpurii care au contribuit la alegerea ta de a deveni pictor?

R. V: Nu am visat să fiu pictoriță, dar am iubit desenul și am avut și o profesoară care m-a încurajat. Desenam și lucram cu acuarele, era o mare bucurie pentru mine. În România, am pictat în special icoane pe lemn și sticlă. Îmi amintesc că pregăteam lemnul pentru icoane, arzându-l în curtea din spatele casei noastre, apoi îl șlefuiam pentru a-i da o patină de vechi, și abia după aceea începeam desenul icoanei și aplicarea culorilor. Lubeam să pictez icoane și am continuat așa mulți ani până când am venit în Canada.

Am momente când nu pot picta, dar și momente când stau ore întregi la șevalet, las totul și mă dedic pânzei și culorilor. Încep cu o idee, dar de multe ori modific pe parcurs, fiecare tușă mă inspiră și mă călăuzește spre o imagine, un subiect care se materializează la final.

V. M: Ce materiale și tehnici preferi să folosești în creațiile tale?

R. V: Abordez stilul abstract, apreciat de cei care achiziționează lucrările mele, dar și stilul figurativ, uneori impresionist. Lucrez pe pânză în ulei sau acrilic, și destul de des pictez pe sticlă. Îmi place să mă joc cu culorile și pe sticlă, folosind materiale

precum porțelanuri lichide și cerneluri, pe care le consider delicate și exclusive deoarece conferă o transparență specială. Am explorat și tehnica „impasto knife”, pe care o ador. 5. Fiecare artist ajunge să aibă un stil propriu după îndelungi căutări și încercări.



V. M: Montrealul este un oraș cu foarte mulți artiști plastici. Cum ai reușit să-ți faci un nume și să-ți crezi un stil distinct?

R. V: Montrealul este, într-adevăr, un oraș în care arta este foarte apreciată. Aici, există numeroase oportunități pentru afirmare, iar eu, provenind din Vancouver, am descoperit un mediu propice pentru expunere și afirmare ca artist. Sunt membră în câteva organizații de artiști plastici, ceea ce îmi oferă șansa de a participa și expune la nivel național și internațional. De asemenea, organizația pe care am înființat-o, își propune să adune pictori și muzicieni români, îmi oferă posibilitatea de a mă implica în organizarea de expoziții și realizarea de proiecte în acest domeniu. Aceasta s-a concretizat în primul nostru an de activitate, în care am desfășurat împreună cu membrii organizației UAPMR un proiect numit „România, plai de dor”, cu două faze și finalizat în luna septembrie a acestui an. Rezultatele acestui proiect pot fi văzute la Casa Română din Montreal.

În primul an de activitate al UAPMR, am organizat trei expoziții cu membrii Uniunii la Casa Română, Centrul Cultural Leonardo Da Vinci și Consulatul Român de la Montreal. Publicul ne cunoaște și urmărește cu interes tot ceea ce realizăm.

V. M: De-a lungul carierei tale artistice, ai obținut mai multe distincții internaționale. Ce ai simțit atunci când ți s-a acordat această recunoaștere a valorii tale ca artist plastic?

Am fost extrem de activă în cadrul CAPSQ (Cercul de Artiști Pictori și Sculptori din Quebec), participând la numeroase expoziții naționale și internaționale. Am expus în Franța, în Charente Maritime, într-o catedrală benedictină cu o istorie de 900 de ani, numită „L'Abbaye de Fontdouce”. Acolo am obținut o medalie de bronz pentru valoarea artistică și originalitatea lucrării cu titlul „Păcatul”. La Paris am expus în Galerie Royale din Catedrala „La Madeleine” o lucrare intitulată „Sărutul”, care, de asemenea, a primit o medalie de bronz pentru autenticitate și promovarea artei țării mele la nivel internațional. Aceste expoziții au fost în cadrul concursurilor internaționale organizate de CAPSQ. În Polonia, la Mikolowie - Domu Kultury, am participat cu două lucrări. Am primit medalia de aur „La victoire de Samotrace” pentru lucrarea „Insula Tentației”.

Cel mai emoționant moment a fost când am primit a doua medalie de aur la Gala Internațională de Arte Vizuale „Sunet și Lumină” - al 34-lea Concurs anual, ceremonia având loc la sala de concert Marie-Stephane la Institutul de Muzică Vincent D'Indy din Outremont, Montreal. Lucrarea premiată, „La musique de mon âme”, a fost apreciată pentru valoarea artistică, originalitate și tehnică. A fost emoționant să fiu prezentă la ceremonie, deoarece la expozițiile internaționale nu a fost posibil. Anul trecut, tot în cadrul unui concurs național organizat de CAPSQ, am obținut o altă medalie, de argint, pentru originalitate, tehnică și valoare artistică. Am primit recunoaștere și în calitate de președintă de juriu în cadrul unei expoziții care a avut loc în acest an, în luna martie, la Sala Guvernatorilor din cadrul Centrului Cultural Italian din Montreal.

V. M: *Un loc important în viața ta îl ocupă acum UAPMR CA, a cărei fondatoare ești. Cum a apărut această asociație și ce ai reușit să realizezi în acești doi ani de când ai înființat-o?*

7. UAPMR CA este o organizație dedicată promovării artei românești în Montreal și pe întreg

teritoriul Canadei. Întotdeauna am dorit ca artiștii români să beneficieze de o organizație care să îi reprezinte și să faciliteze organizarea de expoziții la nivel național și internațional. Scopul nostru este să inițiem proiecte semnificative în domeniul artei, să sprijinim noile talente și să promovăm tradițiile românești prin intermediul artei noastre.

V.M: **Știu că recent ați finalizat proiectul intitulat „România, plai de dor”, desfășurat la Casa Română din Montreal. Practic, în ce constă acest proiect?**

Proiectul UAPMR CA, destinat Casei Române din Montreal, constă într-o pictură monumentală ce ilustrează diverse aspecte ale României. Pentru acest proiect, am implicat cinci artiști membri ai Uniunii: Maggie Romanovici, Anca Ciupitu, Lavi Picu și Daniela Muset. Lucrul la proiect s-a desfășurat în două etape și rezultatul a fost donat Casei Române din Montreal.

Inaugurarea proiectului „România, plai de dor” este programată să aibă loc la Casa Română pe 1 Decembrie, în celebrarea Zilei României. Acestea sunt evenimentele planificate pentru primul an de activitate al Uniunii, însă avem și proiecte noi pe care sperăm să le implementăm. Mulțumesc!



„DOUĂ INIMI” - RAUL ȘI VALENTIN SÂNFIRA

Lucia-Elena LOCUSTEANU

În Concertul de la Cluj-Napoca
17 Noiembrie 2023, 19.00

Într-o epocă în care la majoritatea concertelor, televiziunilor, se cântă, promovându-se, în special, muzica altor popoare, predominând discursul sonor, și nu numai, în limba engleză, care ușor, ușor, de fapt, foarte calculat, premeditat, sufocă, încercând să ne reducă la „tăcere” limba neamului, la Concertul de astăzi, de la Cluj - Napoca, „DOUĂ INIMI” - una din Oltenia - Valentin Sanfira, și cealaltă din Ardeal - Raul, ne-au încântat în limba noastră dulce românească, demonstrând că mai sunt între artiști IMI CURATE DE ROMÂNI, ce duc mai departe autenticele noastre valori, fie că e vorba de poezie, muzică ușoară sau populară.

Concertul, în tot repertoriul, bine gândit, s-a axat pe adâncul respect pentru înaintași, respect pentru valorile morale, lăsate de Dumnezeu, transmise din generație în generație, folosindu-

se doar de patru **talentați dansatori**, de o sonoritate perfectă, de jocul de lumini și umbre, dar, mai ales, de un „decor” inedit, modern - superbe **imagini filmate**, care au pus în valoare, ca într-un basorelieu, tematica: fiecărei **poezii**, (recitată de vocea lui Raul), **melodii** sau **cântec popular**, având și **rolul de a evidenția nestematele naturii românești, a portului popular**, dar și **a iubirii**. Căci, așa cum a scris Marin Preda: „Unde dragoste nu e nimic nu e!”. Totul a vibrat românește, însuflețind și emoționând receptivul public clujean.

Într-adevăr, „DOUĂ INIMI” - RAUL ȘI VALENTIN SANFIRA - bat în ritmul poeziei, muzicii și cântecului cald românesc, bat în ritmul valorilor morale, păstrate din bătrâni, în ritmul iubirii de limbă, neam și țară, „DOUĂ INIMI”, care duc mai departe: **dragostea, prețuirea, respectul și păstrarea** a tot ce reprezintă ele pentru întreaga omenire.

FELICITĂRI! RESPECT!
ADMIRAȚIE! PREȚUIRE!

Pentru o seară în care
„TOATE INIMILE” au SIMȚIT
și CÂNTAT la unison în **dulcea noastră strămoșească LIMBA ROMÂNĂ**.



ÎMBRĂȚIȘÂND CU IUBIRE TRECUTUL

Aurelia RÎNJEA



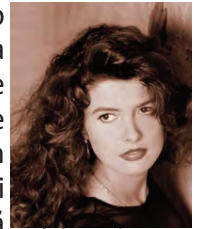
Mă aflu de astă dată, dragi cititori, în fața unei cărți de excepție. Nu o să redau firul ei narativ, pe care vă las să-l descoperiți singuri, ci o să vă prezint prin ce anume se remarcă această carte, unică în felul ei, după părere mea.

Viața însăși este o poveste cu enigmaticele și drumurile sale nebănuite. Ce poate fi mai frumos pe lume decât să vorbești despre Mama, în cazul nostru Constantin Maria, din satul Bucurdea Vinoasă. Icoana mamei o purtăm în suflet și plecăm cu ea din această viață. Cartea aceasta este precum o vizită la țară, într-o familie de români, care te primesc românește și pe care acolo, poți să îi cunoști așa cum sunt ei. Primitoare, autoarea ne întinde mâna cu inima în palmă, precum românul care îți oferă un pahar de apă, numai că paharul de astă dată este plin cu sufletul ei. Într-o Țară de poveste, pe o Vale a Sânzâienelor, splendid nume de localitate, o cunoaștem pe Măriuca! O ființă de Lumină, o fată frumoasă, care de tânără a ales să trăiască viața în rugăciune, cum a văzut la părinți, într-o simbioză cu natura, în Edenul ei aducător de pace, unde îi plăcea și munca și hora. La cei 18 ani ai ei are deja o filozofie de viață, însușită din familie, în care valorile umane hristice sunt sfinte. Da, Valea Sânzâienelor, un loc basm, un loc al veșniciei, a cărei liniște „șerpuia precum liniștea unei rugăciuni”, spre munți, unde autoarea lasă să ni se dezvăluie adevărata viață, cea de la țară, din gospodăria fiecăruia, din sufletul fiecăruia „pe aceste pământuri sfințite cu munca și sudoarea lor, înmiresmate în rugăciuni și nenumărate lacrimi”. Biserica din sat, căminul cultural, școala anilor 1968, mă fac să mă întorc și eu în urmă, în acești ani, eu cunoscând acea perioadă din plin.

Dar farmecul acestei întoarceri este dat de faptul că scriitoarea parcă te poartă de mână prin aceste locuri, pe care le creionează artistic, îmbrăcându-le într-o pace, într-o liniște, într-un fluviu divin, în care te prinzi și din care nu poți să ieși. E precum bunica toarce firul din caierul de lână și merge cu el până la capăt. Un fir de poveste, numai că este o poveste adevărată, despre oameni adevărați și trăirile lor, amestecate cu îngerii care „își croiau calea spre case”.

Cartea de fapt reprezintă povestea Măriucăi, pe care

o cunoaștem încă din primul capitol, o tânără fată, o ființă fragedă, dar care a dovedit în timp a fi un munte de demnitate, a cărei personalitate este definită parcurgând întreaga carte, prin cele 20 de capitole, pe care le parcurgi repede și ușor, precum anii ei și odată ce ai început să citești, nu te mai oprești, pentru că nu poți. Intri în viața personajelor, trăiești alături de ele, ne ștergem reciproc de pe chip lacrima plină de adevăr.



Anișoara Laura
MUSTEȚIU

Adevărul acestor oameni este unul tranșant și dur, sănătos din punctul lor de vedere, pentru că așa l-au moștenit și l-au trăit, purtându-l de gât ca o țară grea. O lume în care compromisurile se plătesc scump. Educația din partea părinților era destul de dură, dar ei știau că doar așa poți răzbi în viață.

Mama Lenuța și tatăl Anton A Lui Șurian, om harnic și gospodar, trăiesc într-o lume în care viața curge dintotdeauna după „legile nescrise, lăsate din moștrămoși” și unde „Bărbaților le erau iertate păcatele, dar o femeie nu era cruțată niciodată”. Părinții, pe Măriuca o considerau un dar ceresc și doreau ca ea să devină învățătoare în sat.

Impresionată este sinceritate debordantă cu care acești oameni vorbeau cu Dumnezeu: „Doamne, iartă-mi neputința!” Impresionantă e și sărbătoarea CUNUNA GRÂULUI, un mod autentic de a împleni viața cu spiritul naturii, cu spiritul roadelor ei, cel al grâului, o Nedeie românească, o petrecere câmpenească populară de origine pastorală. Acel duh al ultimelor spicelor din lan, aveau „menirea de a-i ocroti și de a perpetua o nouă renaștere”. Oamenii sărbătoreau recunoștința lor pentru recolta „dătătoare de pâinea cea de toate zilele” – și nu oricum, în costume populare. Frumusețea acestor sărbători câmpenești, de o valoare incontestabilă etnografică, este redată atât de delicat, cu măiestria sufletului autoarei, care creează din nou realitatea prin scris, pentru a ne bucura și noi. În puține locuri din țară se mai obișnuiesc astfel de sărbători câmpenești, dar despre majoritatea aflăm iată, din scrieri ale celor iubitori ai satului românesc.

De fapt, ea scrie o Biblie o satului românesc, a satului românesc cosmic, cu viața lui, cu universul lui, cu ritualuri și legende, datini pe care Măriuca le trăia din plin, cu bucurie, mândră de ele. Hora din sat, întâlnirile tinerilor, vârtejul dragostei care se înfiripă, este un element străvechi al tradiției populare, acolo unde se învârt destinele, pentru ca apoi să se desprindă ca adevărate drumuri, cele ale destinului, ale narațiunii, întretându-se, intersectându-se și comunicând. Și cum natura mereu a fost aproape de trăirile românului, în această poveste reală, confidentul Măriucăi, este „nucul”, părtaș al iubirilor și suferințelor celor din jurul

lui, cu care îți împarți singurătatea. Grădina e fermecată, iar nucul e personificat. El știa să asculte și îi era model de existență. Își dorea să fie puternică și mândră ca și el în fața încercărilor vieții, în timp ce Ionuț, iubitul ei, vorbea cu câinele lui. Tot sub nuc, au citi poezii... Nucul are o energie ancestrală, o tăcere care te îmbracă, dar care te lasă și să fii tu însuși, în fața realității. Viața la țară e trăită la alte dimensiuni decât cea de la oraș, iar față de cea din zilele noastre este aproape total diferită. Un aspect pe care scriitoarea a reușit în chip magistral să-l redea, este filosofia de viață a acestor oameni, curați, așa cum o descoperă din trăiri: *„singurătatea este doar o trăire născocită de oameni”*; *„tainele lumesti nu se dezleagă în ceruri, ci tot pe pământ”*; *„Fericirea este o taină dezgolită, care se înfioară cu o avalanșă de emoții”*; *„Inima nu are nevoie de lămuriri. Are legi proprii”*; *„Prin iubire ne înălțăm!”*; *„visele sunt versatile”*: *„Există o calitate rară, pe care unii oameni o dobândesc în timp ... de a privi omul în adâncimea lui, în sufletul lui”*; *„Mintea umană are capacitatea de a vedea frumosul în orice, dar asta nu înseamnă că este real”*. *Trăiri și reflecții, care ne acaparează și pe noi și ne transpune în locul personajelor. Foarte frumos este prezentat conceptul de „timp”, care „în Valea Sânzâienelor își îndeplinea menirea”... „Spăla rănilor inimii, ștergea din mintea oamenilor lucrurile neînsemnate”... „un ștregar, distrat și fără griji” sau „un înțelept care scria adevăruri prețioase”, „un iluzionist, jonglând între veșnicie și efemeritate”... „El era veșnicia, iar oamenii și faptele lor, efemeritatea...”*. În această lume cu canoanele atât de adânc înfipte în psihologia populară, Măriuca avea să își croiască drumul ei. Era prea tânără, prea lipsită de experiența vieții, pentru a înțelege, lumea cu normele și capcanele ei. Se lăsa condusă doar de inima ei, pură și inocentă. Dezamăgită în dragoste, iubirea ei pură devine brusc *„dezonoare și păcat”*. Are de înfruntat legile satului, obiceiurile acestuia, mentalitatea părinților, o societate care mai mult judecă și nu ajută. Dar ea își urmează destinul. Zbuciumul lăuntric al personajelor în ipostazele lor, ale Măriucăi, ale părinților sau ale lui Ionuț, sunt redată cu trăirile lor profunde, fiecare aflându-se într-o luptă continuă între ce le spune mintea și ce vrea inima. Pentru Măriuca, *„Inima și Mintea sunt asemenea Lunii și Soarelui”*, ambele esențiale pentru a menține viața în acest echilibru fragil. Nu e de mirare că fiecare caută răspuns la Dumnezeu, mereu prezent la toate încercărilor, dar și în clipe de recunoștință.

Cu lumina credinței în suflet, își ia viața în piept, pleacă de la părinți, în „Orașul de pe Bega”, își caută serviciu să își crească singură fetița, să urmeze agronomia, chiar dacă dorul de prima dragoste o chinuia. Strigătul iubirii nu-i dădea pace, dar își spunea:

„Trebuie să fiu puternică!” Doar Dumnezeu „îi era consolare”. Învăța să supraviețuiască, de una singură, departe de furia tatălui, de crunta judecată a satului și lupta să își recapete ce credea că pierduse: *„Onoarea”*. *„Copilul era și mărturia păcatului ei”*. Într-o societate dominată de legile dure ale comunismului, în care libertatea individuală era obstrucționată, o femeie singură cu un copil, mai ales rezultat în afara unei căsătorii, era ceva de acceptat. Dar Dumnezeu întinde o mână copilei Ana, pentru ca aceasta să aibă un Tată. *„Fetița era o învingătoare. Întruchipa dorința lui Dumnezeu de a exista. Era iubirea umană ce își continua cursul. Era miracolul ce învinse toate obstacolele. Era o pură mărturie că aici, pe pământ, legile divine predomină cele lumesti”*. În plan paralel, Ionuț, învățător în sat, cu frica de responsabilități și plin de îndoieli, cel care i-a dezamăgit iubirea, se căsătorește cu fata lui Haiducu. Dar drumurile par aranjate de sus. Acesta are ocazia să-și vadă pe furis copila, la fel cum micuța Ana vorbește cu nucul, care i-a fost martor atâtor trăiri mamei sale. Autoarea face o analiză fină a psihologiei femeilor, versus celei a bărbaților, în contextul psihologiei și gândirii populare, cu toate consecințele ei. Își pune întrebări, vrând parcă să înțeleagă neînțeleșul: *„Până unde merg oamenii, pentru a-și păstra onoarea?”*, iar Universul îi răspunde: *„până acolo unde nu mai este cale de întoarcere !... Dar mulți dintre ei nu-și dau seama, că onoarea, fără bunătate și justețe, nu are nici o valoare...”* Frumos mod de a integra într-o discuție și clopotul bisericii, biserica albă, îngeri care cântă când o iubire înflorește sau plâng când ea se sfârșește, cu stele, cu Luna care oftează. Lecții de viață, de învățătură trăită în care personajul principal concluzionează adevăruri, chiar dacă acestea dor: *„Iubirea e mai presus de orice lege umană”*; *„Dacă oamenii ar fi mai buni, ar exista mai puțină suferință pe pământ”*; *„cele mai mari greșeli umane, se întâmplă atunci când oamenii se grăbesc să judece”*; *„iubirea nu moare niciodată, căci este chipul vizibil și nesfârșit a lui Dumnezeu”*. Dar, *„cea mai bună învățătură este întotdeauna nu cea din cărți, ci cea culeasă din fapte”*, ne spune autoarea în finalul cărții și confirmăm și noi acestui adevăr, pe care viața ni-l așează tranșant în față.

O scriere confesivă, cu acțiunea desfășurată pe mai multe planuri, cu derulări surprinzătoare, cu personaje puternic marcate de viață, dar frumos construite și prezentate, cu o scriere captivantă, care te face să nu lași cartea din mână.

Volumul este presărat cu construcții estetice din cuvinte, care te surprind plăcut: *„curioaselor ei gânduri”* (Măriuca), *„clipele îngălbenite”* (VALEA SÂNZÂIENELOR), *„Clipe de pace și armonie înșirate pe frânghii de lumină”*, *„crucile bisericii păreau vii”* (CUNUNA GRĂULUI),

„timpul pare să ardă înăbușit de gelozie” (LA BAL), „își scrise trăirile pe pereții stelelor” (CRÂMPEIE DE IUBIRE), „Inima orașului bătea” (O NOUĂ VIAȚĂ), „Viața își continuă mersul, târând după ea, ca într-un năvod uriaș cu pești, destinele oamenilor” (VIAȚA MERGE ÎNAINTE), „Printre grațiile unei iubiri ilicite, inima îi privea fetița” (UN DOMN ȘI UN COPIL), „Umbrele dimineții” (PRINTRE STRĂINI).

La acestea se adaugă stilul propriu care te unge precum un mir, la care se adaugă și grafica superbă care întregeste universul creativ al scriitoarei.

Cartea este frumos structurată, fiecare capitol are un laitmotiv, un preambul care parcă voia să te atenționeze, o scriere aleasă, o amprentă rămasă sau care îți va rămâne pe suflet. Autoarea scrie simplu, cursiv, din suflet, fluent, cu multă intimidare și durere. Ideile sunt clare, directe și merg exact unde trebuie. Sunt pagini udate cu lacrimi și când au fost scrise și cu siguranță și când vor fi citite. Un consum emoțional lăuntric ce a curs firesc în carte, în râuri de emoții împletite în cuvinte. Relatările de multe ori seamănă cu o spovedanie, făcută cu decența și smerenia femeii care luptă cu viața, care este o Supraviețuitoare.

Subliniez în continuare anumite aspecte ale acestui volum ce cred că merită puse în valoare, înțelese și interpretate. În primul rând, substanța epică a romanului, drama Măriucăi se derulează pe fundalul satului, într-o corelație cu ritmurile și pulsația acestuia. Avem aici o extraordinară monografie a satului românesc, în care viața se desfășoară ritualic, după tiparele moștenite. Cunoaștem satul cu tradiții, obiceiuri și datini, modul de organizare al gospodăriei, al familiei, al ierarhiei în familie, legătura specială cu biserica, cu tiparele dinainte stabilite și puternic însușite, în lupta lor pentru viața de zi cu zi.

În al doilea rând, destinul personajului principal, drama interioară este atât de delicat surprinsă într-un context anume, într-o societate, în care te lupti, în singurătatea pe care doar în cele din urmă o înțelegi. Un statut asumat prin care personajul principal a ridicat o zidire în fața singurătății, pentru că singurătatea este de fapt, un examen pe care îl trecem fiecare de unul singur, în care martor este Dumnezeu și nota ți-o pune conștiința.

Dar, indirect cartea ne invită să reflectăm asupra unui adevăr uitat și anume faptul că Femeia poartă în ea misterul Creației și al Ființei. Aripile ei înțelepte mângâie poarta spre noua ființare pe care taina abisului sacru o deschide, oprind roata timpului, doar pentru a readuce, ca o stare de grație, copilăria lumii. E oare ea prețuită? Nu a fost și încă nu este... Ea se zbate în lumea ostilă în căutarea Adevărului Suprem, ca unică salvare de la neființă, amintind de înțelepciunea egiptenilor de a

venera femeia, de a crede în Legea primordială a iubirii, în puterea și binecuvântarea ei. Valori pe care civilizația modernă le-a uitat, ignorând faptul că ea, femeia, poate ar trebui să-și asume responsabilitatea acestei lumi, fiind condusă mai mult de intuiție și emoție decât de intelect, având puterea să tatoneze lucrurile în întunericul fluid și adânc, în lumea ei profundă, cosmică și fără limite. Însă cel mai mult m-a impresionat faptul că această carte este scrisă prin ochii Anei, care a crescut, plină de iubire, de compasiune, de acceptare și înțelegere. Ea își acceptă trecutul, îl îmbrățișează și îl așează pe locul care merită, acolo în inima ei, dovada acestui fapt fiind chiar această carte scrisă și dăruită de ea, nouă și mamei ei. Într-o lume plină de nedragoste, e bine că ANIȘOARA LAURA MUSTEȚIU ne amintește despre faptul că doar prin iubirea adevărată omul își găsește menirea de „a fi”, așa cum i-a conceput Dumnezeu ființarea. Să iubim și doar să iubim! Să iubim și să iertăm! O iubire hristică, ce trebuie dăruită!

Avem în față roman realist, cu inflexiuni între psihologic și social, cu lecții de viață, în care totul curge precum o mărturisire, despre viața dramatică a personajelor. Un subiect tratat într-o manieră proprie, cu un stil confesiv, mergând până la psihologic, un volum cu lecții de viață înțelepte pentru toate vârstele, care reușește să te scoată din haosul lumii de azi, pentru a te purta în iureșul lumilor interioare ale personajelor, invitându-ne la reflecții, într-o creație literară ce merită toată atenția și prețuirea noastră.

Din C.V.-ul literar al autoarei, aflăm traseul vieții ei, impresionat ca și cel al creației. Prin ce a scris de fapt, prin acest volum, autoarea s-a dăruit pe sine, ea fiind un om care se bucură că poate oferi bucurii din sufletului ales. Iată că bucuria mea a fost mare, că am descoperit o scriitoare minunată, acolo în Australia, unde românii nu au uitat să gândească și să trăiască românește!

Așa că vă invit la o lectură fascinantă, presărată cu trăiri adânci, care îți întinde o mână binefăcătoare, îndemnându-te de a-ți trăi viața frumos și demn, în adevăr și iubire, de semeni și de Dumnezeu.

Cu toată admirația pentru promovarea valorilor culturale ale poporului nostru, vă mulțumesc distinsă scriitoare ANIȘOARA LAURA MUSTEȚIU, pentru că existați, pentru că prin scris ne-am întâlnit virtual, cât și pentru acest minunat dar spiritual făcut cititorilor!

Aștept cu interes și bucurie următoarele apariții editoriale!



AMINTIRI DIN VIITOR



Mihaela CD

Se făcea că m-am trezit dintr-un somn adânc de câteva sute de ani.

Nu știi cum am dormit atât de mult dar cert este că patul meu elegant din dormitorul alb pe care-l știam atât de bine nu mai era același cu patul în care m-am trezit și care mă înțepa până la piele prin cămașa de noapte de in cu care eram îmbrăcată. Culoarea pereților era de un alb imaculat și mă întrebam unde a dispărut verdele ca iarba de pe pereții dormitorului meu cu a căror imagine mă trezeam în fiecare dimineață?! Speriată m-am uitat în jur și văzând că nu cunosc locul și fiind ferm convinsă că visez mi-am zis ok închid ochii și dorm mai departe că nu-i decât un vis.

Dar un mieunat insistent de pisică mă obliga să deschid ochii căci pufoșenia se afla lângă mine. O scumpete de pisicuță mică albă cu ochi albaștri se uita la mine cerând parcă de mâncare! O, dar ce mult seamănă cu Alicia pisicuța noastră ce o aveam cândva în România! Și parcă înțelegându-mi gândurile pisicuța s-a apropiat mai mult de mine punându-și căpșorul la mine în palmă. Vai de mine așa făcea și Alicia! Dar e imposibil sa fie ea doar știu ca ea a murit în urmă cu 25 de ani și asta era în România iar eu mă aflam acum în Canada! Pisicuța se lipea de mine tot mai mult și mi-era atât de dragă încât îmi făcea bine să o am aproape! Mângâind-o pe blăniță îmi văd mâinile și nu pot să cred, am mâinile îmbătrânite și slabe, oare ce oi fi pățit? Observ că nu am nicio bijuterie nici măcar verigheta și inelul de logodnă la care nu renunțam niciodată. Un gând m-a străbătut ca un fulger până-n măduva spinării, mi-am pierdut verigheta, să o caut!

Încercând să mă ridic din pat observ că odaia cu pereții albi ca varul este adevărată și categoric nu mă aflu în dormitorul meu de-acasă. Mobila elegantă de dormitor și dulapurile pline de oglinzi au fost înlocuite cu niște policioare de lemn pe care stăteau două ulcele de lut. Pe jos un preș țesut ține loc covorului de blană pe care călcam când coboram din pat! Nu pot să cred! Unde sunt? Patul în care dormisem avea o saltea de paie și prin cearșaful de pânză ieșea câte un fir de pai. Ah, de asta mă înțepa atât de tare! Of Doamne cum or fi trăit bunicii noștri

cu așa ceva? Mă întreb măsurând patul cu privirea!

Mi-am căutat papucii de blană pe care întotdeauna îi lăsam la ușa dormitorului dar nu văd nimic de încălțat! Încă nedumerită am început să studiez încăperea în care mă trezisem fără voia mea parcă teleportată în timp. În cameră erau două paturi unul lângă altul cu saltea de paie iar pe margini de-o parte și de alta a patului erau niște scăunele pătrate de lemn. O fereastră mică lăsa să intre în cameră razele de soare ale amiezii. Nici nu puteam să mă apropii ca să mă uit pe geam căci lumina mă orbea atât era de puternică. Pe celălalt perete în fața patului erau două policioare de lemn iar lângă era o măsuță mică pe care trona un lighean de lut, un ștergar țesut și o ulcică cu apă.

M-am gândit că n-ar fi o idee rea să mă spăl pe față poate mă trezesc?! Apa avea un miros de mentă, m-am spălat pe față și m-am simțit imediat înviorată! Ștergarea de in mirosea a levănțică proaspăt culeasă! Doamne unde sunt?

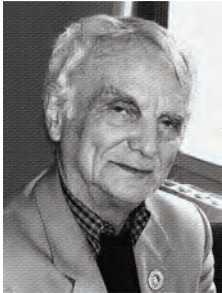
Pisica de lângă mine dispăruse, dau să o caut, mă aplec să văd pe sub pat și mi-am adus aminte că tocmai avusesem în urmă cu câteva zile o intervenție chirurgicală la un spital din Montreal dar culmea ca nu mă durea nimic. Caut să pipăi operația și bandajele dacă mai sunt acolo dar constat cu stupeoare că nu am nici bandaje nici tăieturi, nici cicatrici măcar! Starea de uimire s-a transformat în una de panică, cum e posibil Doamne? Cum?

Instinctiv am dus mâna la pânțele parcă vrând să protejez ceea ce era o urmă a maternității pe corpul meu, operația de cezariană. Pipăi abdomenul și ridic cămașa de noapte, spre surprinderea mea și această cicatrice a dispărut... am căutat și lovitura pe care mi-o făcusem cu bicicleta, urma de arsura de pe picior de la 5 anișori și toate dispăruseră ca prin minune! Am ridicat mâinile și mi-am mângâiat părul care nu-mi depășea umerii, am reușit să-l văd... era alb! Mi-am întors ochii spre perna pe care dormisem și care obișnuia să aibă fire lungi de păr negru pe ea. Pe perna albă ca neaua nu se vedea nici un fir. Și dacă acum sunt cărunță firele albe nu prea se văd, mă gândeam... ei dar unde -mi sunt ochelarii? Nu văd nicăieri ochelarii și totuși văd! Chiar mă întreb cum am plecat eu în călătoria asta fără ochelari? De felul meu sunt foarte cocheta și la două lucruri nu puteam să renunț oriunde aș fi plecat și dacă muream le-aș fi avut cu mine căci soțul și fiica mea știu asta, le-am spus: ochelarii și cerceii! Căci nu am să mă duc nicăieri ca o maimuță fără cercei și nici fără ochelari să nu pot citi!

Dar ei? Unde or fi ei? Soțul meu și copila mea! Doamne am încremenit... oare pe ei îi mai am?

4 OCTOMBRIE 2023, FILE DE JURNAL

Florin GRIGORIU



școala universitară... Fiecare cu boabele lor de hrană...

Cafeaua rece mă așteaptă într-un ibric. O adaug în cană, cu pepsi, rețetă personală, pentru scris, dimineața, nerecomandată de Mircea, medicul-fiu care tocmai a plecat, după venirea, de unde-a venit, pentru două zile la taică-su, fiindcă, nu-i așa? acum poți să te duci să muncești unde vrei, chiar și medic, fiindcă „statul a deschis frontierele”. Pleacă fiii și fiicele și tot felul de mărfuri...

Cică... libertatea asta nouă, în care - altfel privind lucrurile și zicând -, în fiecare zi ni se măresc salariile și pensiile... prin bunăvoința aceluiași stat... Am făcut socoteala, am fost priceput ceva și la matematici, inclusiv speciale (5 la profesorul universitar Marcus, era mult de tot, când trei sferturi din grupă, an, picau la examene...) așa că pot să-mi socotesc darea/dările din salariu, 39 de ani, pentru pensie... Și cică statul îmi dă... Ba, având economiști grozavi, deăștia noi miniștri, îmi iau pe a mea pensie și impozit, adică îmi folosesc banii mei depuși în visteria statului și îmi iau și impozit că mi-i folosesc (sau mi i-au furat... nu se știe cine... Aș, totul se știe, întrebați atotștiutorii!)

Dar în loc să povestesc, filozofez... Scriu eseu... Dar, se zice, că ăsta-i viitorul. Toți să scriem eseu... și unii, ruigbiștii... de sus, să-și înscrie vile, bolizi de lux în propria avere... Eseul se învață din clasa a IX-a. Înainte învățam istoria literaturii, cronicarii: „Oamenii sunt sub vremi”, Miron Costin, cred, etc. Dar...despre eseu... altădată.

Am scris la calculator, bine privit de mătă (când la porumbei, când la mine) și de porumbei (când la mătă, când la mine, dacă le mai dau arpacaș... cincizeci, numărați mai ieri!) Am postat și mă pregătesc să plec la magazin. Mică publicitate: Kaufland/ Kaufland, (land-țărișoară... „pă nemțește”, care nu știți decât englezită!), fiindcă Țărișoara mea n-are magazine universale, nu mai are (Primul l-am văzut la Reșița, hăt-hăt, după inaugurare, prin anii 50! Apoi Magazinul „Unirea” în București... Apoi unul prin Berlin, anii 70, excursie cu BTT - Biroul de Turism al Tineretului, organizație cu avere pe timpuri, prădută de... omul invizibil și prietenii lui).

O aud pe nevastă-mea trebăluind prin bucătărie. E ora opt. Face cafeaua fierbinte – caldă-rece. Mi-o aduce: aburind (cafeaua!)

- Nu-i fierbinte! Țucă-mă, să fie fierbinte!

Se-apropie. Iau poziția prietenească, aceea cu buzele țuguiate. Dar înainte, mă ridic de pe scaun și zic:

- De ziua ta, sunt primul care-ți spune: LA MULȚI ANI, dragă!

Zâmbește și... mă pupă. Întrebă:

- E ziua mea?

Beau o gură de cafea.

- Ah ce dulce și bună cafea. Ca tine.

Da, e ziua ta! Mă duc la Kaufland să iau un pui bine copt, prăjit și tort, mai găsesc eu ce, că ne vin musafirii...

- Cine vine?

- Apăi, dragă, nu știu. S-o găsi cineva...

Pleacă. Nu spune nimic. Dar știu că va trebălu prin bucătărie și prin... „vastele apartamente”, după cum zic cei care stau la bloc... mare afacere pentru stat (stai și dai bani din ce în ce mai mulți statului cu miniștri și funcționari... de stat degeaba... Alt fel: de ce s-ar mări iar taxele? C-așa zice UE? FMI? Și Olanda, Germania, Austria? (Zice o vorbă din popor: „Șengănul, mami lor!”)

Plec cu trolerul (neologism, cărucior cu două roți și mâner trăgător, din dicționarul de cuvinte de după 89, dicționar rom-englez de zece kile!) la Kaufland. Cine cunoaște mașina 123, știe că trece pe la Gara de Nord, unde este un asemenea târg. Bine înțeles că trec pe lângă „ruinurile Bucureștiului”/ săracul-bogatul ofițer Cârlova, cu 5 poeme este în Istoria Literaturii și a Țargoviștei!)- clădirile dărăpănate, blocuri imense, de lângă Spitalul de Urgență Universitar, care a împlinit recent 45 de ani! De-atunci nu s-a mai construit nici un spital... decât molluri (musai cu doi „LL”, lei, lei... Deci trec pe lângă „Ruinurile” doritului Muzeu al Artei, Arheologiei, dar și Casa Radio... (la 1989!, acum ruine, ruine, pădure, șobolani, șopârle...) De ce nu se face un nou Spital? O școală? O piață? Cred că-n anul 2050!)

Ajung cu 123 la colț, spre Plevnei. Brusc telefonul!

- Alo! Vii la ora 11 la Biblioteca Metropolitană, că vine din Australia George Roca?

- Da. Sigur. Mulțumesc. Uitasem credeam că-i pe 14, dar pesemne atunci e altceva...

Închid, mă dau jos din mașină. Cine m-a sunat nu știu. Numărul nu are nume și n-am întrebat. Cred că... amicul Z.

E ora 9:30. Mă întorc cu prima mașină din stația vecină, până la Eroilor... Intru în „Mega-image” (altă bine-afacere/ binefacere/ pentru unii/ de după...89!) Cumpăr pepsi, struguri, apă minerală, picioare „șolduri de puică” ori de „neveste de cocoș”) și la 10 sunt acasă.

- Dragă, mă schimb și plec la Bbilotecă..

- Bine, dar să nu te schimbi mult, să nu te recunosc. Și să vii devreme...

- Da. Că vin musafirii.

- Știi. Vine un prieten din Australia și lansează antologia, unde sunt și eu...

- Bine. Drum bun.

- Să mai iau ceva?

- Nu. Avem.

...Troleul 69, Piața Universității, Colțea, mașina spre Aeroport... Cobor la Piața Romană. E 11 fără un sfert. Biblioteca. O doamnă pe sală, sala mică (fosta Sală de Muzică! Eh, alte timpuri! Ce recitaluri! Cenacluri! Nichita, Perpessicius... Cincinat Pavelescu... Izvorul...)

-Este o întâlnire literară la 11. Nu?!

-Da. Este!



Iau loc în sală. Apare și George Roca și un domn compozitor - Voican-Ghioroiu. Ambii mă salută. Răspund. George Roca are o sacoșă grea, o pune pe masă. Sunt patru volume din Antologia „TAINA SCRISULUI”, cărți a 4-600 pagini, peste 2000 de pagini, 200 de scriitori...

A fost bine, plăcut, au vorbit 15 persoane! Vorbeam și eu, am ridicat două degete, dar nu mi-au dat cuvântul, emoții, alți vorbitori, unii plâcându-se să vorbească mult, nu George Roca (!), fiind „ziua lui”/ în fiecare zi este ziua sa, cum și a noastră, a tuturor care scriem, citim... (că-i și a impozitarilor, taxagiilor, demolatorilor etc, de care vorbeam, poate ne-o ajuta Dumnezeu a fi mai puțini!)

George Roca a vorbit despre multe, mai ales despre Australia (Am înțeles că acolo fiecare pensionar are pe săptămână o sumă fixă 350 de dolari/ lire, țechini, lei, canguri/ australieni), revistele unde este redactor, prietenii, școli, cărți, antologii, radiouri, Academii (Academia Australiană-Română!)... Plăcut, cu vervă, interesant. I s-a luat și un interviu Radio România Cultural.

Dacă aș fi vorbit (repet am încercat a mă înscriu, dar... n-a fost a fi și n-am insistat) aș fi spus:

„Sunt în Antologia Nr. 3, lângă prieteni... din Arad (Mirela Minuța Alexa), din Bacău (Cornel Simion Galben), Bârlad (Dorina Stoica), Brașov (Georgeta Blendea-Zamfir), București (George Tei, Ovidiu Țuțiuianu), Munchen/Germania (Silvia Ioan-Butnaru), Strehaia (Vasile Vulpașu) și alte localități... și a-i cita pe toți ceilalți, având toate patru volumele, primite prin grija doamnei scriitoare din Timișoara Cornela Chifu, căreia-îi mulțumesc pentru trimitere, inclusiv cei din volumul IV, din Giurgiu (Gigica Ivonette Peptănar), Bacău (Mihaela Băbușanu), Fălticeni/București (Gabriel Năstăsă), Timișoara (Ana Ghiaur). Galați (Iosif Roca – prezent și dânsul aici la lansare, venit din lumea mare), București (Crina Boșan Decusară-în prezidiu, vrednica știutoare de Lulia Hașdeu/ revistă și Cenaclu bucureștean și Maria Niculescu), Vaslui (Vasilica Grigoraș)

Și în acest volum conține 50 de scriitori. Promit a scrie câteva cuvinte despre aceste cărți, dovezi de istorie literară și socială, documente de viață, exemplu de dăruire pentru cuvânt. Împliniri și răsplată, dovezi de gând respectuos față de cei care ne-au învățat din tot ce știau.

Mă bucur a-l revedea pe George Roca, aflat la a 7-a întâlnire prin bibliotecă, aici! În ceea ce mă privește. Văd că... australienii, deși stau cu capetele în jos, nu cad de pe globul pământesc, ba din contra, încearcă să ne înalțe și pe noi, cei care stăm cu capetele în jos, pe partea de pământ dată de Dumnezeu nouă astăzi! Mă miram, și toată știința încă nu mi-a dat răspuns, cum de nu cad oamenii, cangurii, opalul, aurul etc. din Australia în Cer, ba din contra, mai pot veni cu trenul/ avionul/ barca pe apă, pe sub apă, prin aer... în București, Oradea etc. Cred că dragostea lui Dumnezeu ne ține pe toți ancorați în glia nașterii și în Cuvântul Românesc.

La mulți ani tuturor aici de față, la toți din cărțile, emisiunile și revistele lui George Roca, inclusiv lui, scriitorului, ziaristului, omului de radio, instituției academice George Roca și colaboratorii!”

Poate așa era concisul discurs. Și aș fi dărit reviste și cărți, celor care le-ar fi plăcut discursul. Brusc sună telefonul. Îmi spun: „Hait. Au venit musafirii și-s chemat acasă!”. Am ieșit rapid, în sunet de telefon, din sală. „Australianul nostru”, tocmai recitase un poem de dor de glie, de părinți, de Ardeal... Îi salut pe toți. Aud „Mulțumesc pentru că ați venit!”

din partea sărbătoritului și plec val-vârtej... Ah, ce emisiune „Val-Vârtej!” mai am, dragi copii ascultători!

Deschid telefonul în stradă. Un prieten Z! Răsuflu ușurat. Răspund.

- Vii simbătă la epigramiști?

- Da. Mulțumesc. Sunt pe stradă. Închid...

Ajung acasă, cu două mașini. Cobor la „Kogălniceanu” ((Pața M. Kogălniceanu). Merg la magazinul de cadouri. Iau trei obiecte... cam de argint, broșe. Recent au fost și ziua lui Sorin, cumnatul meu, a Monicăi, sora cu 7 nume, azi a Mariei. Flori nu iau. Aduce careva... Ajung acasă.

- Nevastă, la mulți ani! Cadoul mai târziu. Mă duc la Kaufland, să iau puiul! –

- Bine.

Ajung la ușă. Telefonul... Sora mea dragă! Răspund:

- Da, broșuțo! (pentru cine nu știe, are o colecție de broaște țestoase acasă, inclusiv una vie, dar și de floarea-soarelui... cărți, tablouri și de prieteni (vezi fb!)

- Acum plecăm spre voi.

- Bine, Acum plecăm de-acasă!

- Atunci ne întâlnim la jumătatea drumului...

- Da.

Îi spun soției că n-am timp de Kaufland și merg în preajmă la „Trăiască Mega-imajul!, că are și el „di tăți”!

Am mers, Dar n-are pui prăjit, întreg... Am cumpărat ce-am cumpărat și mă întorc. Aranjăm masa, farfurii, tacâmuri, șervețele... Maria prăjește pulpele cumpărate, de „neveste sau puicuțe drăguțe, iubite viitoare de cocoș” (Era un moș/ Se dădea cocoș/ La facultate/ Printre viitoare licențiate.../ Continuarea...când am să scriu de Universitate).

Țârr! Soneria. Sorin și Monica!

Ea: - Ia, întâi cadourile! Ai un pui prăjit!

- Ce bine, soră-mea! Telepatie! De două ori am vrut să merg azi să iau un pui...

Opresc textul aici. Ce-i mult nu se citește, azi, mai ales pe telefon. Dacă vreți amănunte, priviți fb: poze cu George Roca, Elena Armenescu, Crina Boșan Decusară și toți cei care au fost prezenți la Biblioteca Metropolitană București, unde bustul lui Mihail Sadoveanu stă încă pe pietre, jos pe caldarâm, așteptându-și pedestalul, saiturile Bibliotecii, evenimente etc, dar și pe fb sora mea Ramona Cecilia Butnaru, la mine pe fb. (40 de poze cu Ziua Mariei, soția mea, la 84 de ani. La mulți ani! La mulți ani și fiului ei, Răzvan, la 4 octombrie!

Mulțumiri tuturor celor care ne-au felicitat!

- Inclusiv pictoriței, scriitoare, fiziciană. Andana CĂLINESCU, autoarea volumului-cadou primit ieri în sala Bibliotecii Metropolitane București. „Al cincilea anotimp”, Editura Pim, Iași (ea este bucureșteancă, dar Editura merită felicitările noastre, cartea - obiect de artă fiind, cu fotohaikuuri, trilingvă., Română. Engleză. Franceză. 110 pagini, fotografiile autoarei, traduceri Radu-Mihail Călinescu/ Engleză, Aurora Toia-Franceză, tipărită prin Asociația Universul Prieteniei Iași, Și vom zice, pentru toți cititorii de aici, vorbele poetei, de la p. 64: „Tomnatic vânt/ unde tot duci –/ frunzele, gândurile?”, adică „Wind of Autumn/ where do you take,/ the leaves, the thoughts?” sau „Vent d’automne/ ou tu vas-/ lesfeuilles, les pensées?”

Drept care semnez: Florin GRIGORIU/ dimineața lui 5 octombrie/ brumărel 2023, București

POEME

George FILIP



POEM AUTUMNAL

când se duc cocorii eu presimt că
zbor,
toamna-n frunza viței să mă poleiesc,
prin târguri - cu hoții - sunt al tuturor
și pe malul Mării iar întineresc.
nuștile pe praguri aduc lăutari.
socrii mari bat palma - adălmaș la
zestre.
tinerele fete gata sunt de ducă
și să lase-n urmă clipele buiestre.
vin soldați pe-acasă - toamna au
permisii.
unii-s sergenți teferi, alții caporali.
se-ntrec cu poezii la golit bårdace
și-ameții de zaibăr sunt sentimentali.
soacra mică-aduce alte nuci în poală.
mai are trei fete pentru măritat
și ea se pricepe, c-a fost și ea fată,
care dintre oaspeți e bun de bărbat.
...pot să-nșir poemul peste multe
toamne
dar vă iert cu-atâta - nu sunt ipocrit.
bașca... strigă muza - femeia dictează
și-ăsta e necazul : sunt căsătorit!

DRAGI PRIETENI,

iar m-am rătăcit printre cuvinte,
doar o muză m-ar putea salva,
însă nu mai e ca înainte
când mă oblojea... ca nu cumva
nu cumva s-o amețesc cu toamnă
și să-i pun pe frunte cununii,
s-o numescă toată lumea - Doamnă
și s-o fure dintre nostalgii.
am fost rătăcit pe malul Mării.
numai albatroșii mă priveau
cum fumam din pipa disperării
da-n eclipsa vârstei nu priveau.
mi-au venit în preajmă scarabeii,
înțelepți precum îi știți - profunzi
și mi-au spus că-n tainele femeii
nu poți niciodată să pătrunzi...

m-am întors în firea dinainte
și-am scornit un cântecel frumos:
oameni tineri... să luați aminte,
e pătrat pământul - furtunos...
până-n zori am rotunjit refrenul,
scris adânc - la lacrimă de dor
și vă rog să deslușiți poemul;
este scris la mîntea tuturor:
când ne rătăcim printre cuvinte,
vâsliți înainte - dragi băieți;
nu uitați preasfintele cuvinte:
toți îndrăgostiții sunt poeți !

RUGĂ DE FECIOARĂ -femeilor trudnice ale planetei -

la Sfânta catapeteasmă
o fecioară bea aghiazmă
și-ngenunchi - la rugăciune,
gândul Domnului i-L spune:
Doamne, m-ai făcut femeie
și mi-ai pus în trup scânteie
la care să-nchin copiii
spre căile veșnicii.
mulțumescu-ți pentru toate,
însă mîntea mea socoate
să n-aduc copii pe-o lume
cu metehne mult nebune.
Doamne, copiii sunt îngeri.
eu nu vreau să-i scald în plângeri,
că... prin Edenul terestru
ghiavolii joacă-n buestru.
lasă-mă Doamne fecioară,
nașterea să nu mă doară.
mângâie-mă cu un cântec
să nu nasc copii din pântec.
dragostea să nu mi-o iei,
ofranda blândeii femeii,
ce trudește pe pământ
la-ndemnul Duhului-sfânt.
coboară din cer cu gândul,
să ne mântuiești Pământul
plin de răni și bolnav greu
Doamne - Dumnezeu meu!

ȘI ÎN CER VEI AVEA DE TRUDIT

- harniceii mele - MARIA-Sa -

supărat de prea albul...albastru
și rotund...infinit de rotund,
mi-am zidit printre stele un castru
pe un colț din al cerului prund.
obosit de firești gravitații
ce-mi sorbeau trupul viu spre adânc,
am plecat - trubadur- printre spații
pe un șoim - cu-n caval la oblânc.
sufocat de prea multă tăcere,
unde versu-mi murea sufocat,
am ales un voiaj...de plăcere
și pe-un chiot de vânt - am plecat.
sunt departe de granița terrei.
din luceferi la tine privesc.
n-am uitat de tiparele erei
și își spun, ca atunci... te iubesc.
sunt în sus... sunt în jos... într-o parte,
nici nu știu unde sunt - de Pământ,
dar - Maria- sunt foarte departe
mă tot poartă o pală de vânt...
voi zidi o căsuță prin ceruri,
din chirpici plămădiți cu văzduh,
ca la TUZLA - cu maica din leruri
și cu voia prea-sfântului Duh.
tu - Maria, s-aduci hărnicia
și unelte de grădinărit.
la picioare-ți întind veșnicia,
tu și-n cer... vei avea de trudit...



REMEMBER

Din PÂN' LA DUMNEZEU

(Scripte)-2



George ANCA

ARGHEZI

August, 2010. Vedem ce iese, cititorule care, se zice, nu mai ești, ca și mine. Eram la spital. Piațeta în potcoavă neagră se deplasează pe apă sub pescăruși. Și așa ni se lasară copiii de literatură. Nici diabetul nu-l voi duce până la capăt, dar romanele.

Dacă avea studii superioare nu mai era împușcat. Intelectualii sunt elemente consultative. Surzii n-au înțeles niciodată un film românesc. Dărâmi ce ridică dușmanul de un sânge. Fidelitate clădită pe trădare. Urmele ne înconjoară, ne sufocă, ne acoperă lumina. Ne trezim împușcați de vreun idiot.

A dispărut sicriul cu trupul fără deget al sfântului Nicodim. Roessler, Roller. Les vieux bandes. Rușii nu vorbește în dodii. Calvin recognized the power of music. Liana trăiește la Calvin, în Elveția, de-l pomenește pe Voltaire, isihăștii andrucoviceni pe care-i frecventase trei ani.

Septembrie. Cine mișcă nu mai mișcă. Maniere, remaniere. Lustrat, spânzurat de lustră. Nație de subsol cu probleme la colivie. lei o armă și faci un gest de disperare cu oameni inteligenți, nu cu toate gutuile. Ultimul la coadă să tremure din noadă. Fură și praful de pe ficus.

Mări a murit de ziua ei și a intrării în Uniunea Europeană. Tot își făcuse rost de băutură și la reanimare. În anecdotă, doctorul îi explica fetei că părul pubian îi crescuse natural, și nu e blestemată, uite și lui, vai, el e și mai blestemat, i-a crescut și furtunul aspiratorului.

Ceva nu mi se învârte rotund. Același tip de frisoane. Tonul strămutării. Te-a luat valul și mi-ai luat calul. Țara cu cracii în sus. Țărâna grea. Incubo. Lup ziua, miel noaptea. S-a arestat singur. În spatele arestărilor se ascunde misterul cucului de bronz.

Mare parte din rău vine la noi din gene. A nu termina niciodată o frază. A scrie roman psihologic. Pancreasul nu se vede în negura gazelor.

Justiția nu este altceva decât un cadavru în cătușe. Cătușe rimează cu căpușe. Bătut la ușă, împușcat în freză.

N-am vrut să-l omor, doar să-l sperii. Un țigan din Dăbulești a murit înecat după ce se aruncase în râu să

salveze un copil de român. Statul asigură infractorilor condiții mai bune decât oamenilor cinstiți. De ce să nu-l spânzuri și să scapi lumea de o fiară turbată?

Am mai multe vieți decât o pisică. Ei, asta e, l-am omorât. Iau zece ani pentru un prost. Nu trebuia să scoată cuțitul, a sărit primul la bătaie. Suntem golani, ori nu mai suntem. Din cauza la protv, că ei au difuzat cu ciorcălanu ăla analfabet.

Subspecii. Voi îi faceți vedete. Nulitatea asta absolută am văzut-o cu o zi înainte de crimă invitat la tâmpitul ăla de Capatos și la boul ăla handicapat de Mihai Morar. Cine, un coate goale, un criminal din care se inspiră alții... A scos cuțitul și a lovit în inimă.

Dacă eram tatăl victimei, l-aș aștepta pe criminal până iese din pușcărie, îl anesteziez cu ceva tare, îi leg mâinile să nu piardă sânge și i le tai cu toporul, le arunc în canal și chem salvarea, să scape cu viață. Să mai omoare dacă poate.

Mai lăsați tupeul de borfași că ajungeți la Reînvierea 2. Moarte pentru moarte, eu în locul tatălui celui decedat aș trăi doar ca să-l omor pe criminal. Oltenii își spală păcatele dacă îl omoară pe individ, oricare ar fi erou, nu-l ratezi pe acest ucigaș, justiția poate să-l scape, voi nu trebuie.

Mai lăsați tupeul de borfași că ajungeți la Reînvierea 2. Moarte pentru moarte, eu în locul tatălui celui decedat aș trăi doar ca să-l omor pe criminal. Oltenii își spală păcatele dacă îl omoară pe individ, oricare ar fi erou, nu-l ratezi pe acest ucigaș, justiția poate să-l scape, voi nu trebuie.

Dă-l în fasole, are pata pusă pe monoclu. Pe politician îl aleg eu, hoțul mă alege pe mine. Sparge cu pumnii tăi butoaiile astea kaghebiste. Două cârțițe, una, mi-e așa de rușine că îmi vine să ies din pământ. Dacă nu știi ceva ești nevinovat? O tumoare ne apasă pe hipotalamus.

Vocale aleatorii, lahwe, sunt ceea ce sunt, sunt ceea ce este. Damigeana când e plină și femeia când e goală. Întunericul și lumina ne balansează în vrie ideală spre recunoaștere, din seninul inconștient al nădejdlor refulate.

Unii dintre deținuți mâncau varul de pe pereți. Attached are documents of payment. Predau nonviolenta. Ce film s-ar fi făcut după Ciocoi vechi și noi. Nu-i găseam nasul, să văd dacă mai respiră. Kenya tot refuza salvarea, nu-i știusem numărul. Intensitatea diferenței.

Erau mai bătrâni ca mine, clan de tineri, muream cum am apucat, de-am rămas în viață și ni se naturalizează finele prin apropiați vecini până spre piele și iele. Hipofertili, grup de suport, șamani, nu numai limbaj, și idei. Deschide geamul de la camion înainte să scuipi.

Lasă-l acolo ascuns în memorie. Ești expert în cheștiile astea, cu stilul tău aglutinat. Are magnetisme de bun augur față de spiritualitate, nu poate oricine să-i treacă prin față așa ușor. Granițele între regnuri nu mai există, șarpe acum plantă.

Ce să ne mai spunem, că îți mulțumesc că mi-ai scris diplomele, și pe Mări am angajat-o, tu te pensionasei și schițai catedrale, ultima în Kenya, să și asisti la zidire, cu viața ta, acum spre ai tăi, cu nimeni în urmă, dărâmată casa din vârghini, poate redesenată de tine, s-o aibă copiii.

Afect invers, a te vedea personaj negativ la infinit, a te autolichida dependent, hematom, vorbitul cu chirurgii, probabil vor să-mi taie piciorul, din Ioan în Luca, maică-mea

un an în pat, taică-meu 5, cum n-am invidiat-o pe Ralița, nu și pe Paraschiv, da Vespasian.

Ștefan cel Mare, țar în 1473. Veșnică sărăcie, castitate, ascultare iezuită. Căutam date (frazе) despre școlile neoprotestante în România, credincioșii și copiii lor. Amestecați, îngândurați printre ortodocși. Îngreunat de mere și serendipitate.

Regretăm momentul zborului, regretăm că ne-am dorit să fim liberi, ne-am trezit așa de zgribuliți, fără țară și fără viitor și cu aripile frânte la doar 21 de ani. Ne-am născut în România unde cântă nebunia. Dați-mi și mie o batistă. Father jumps.

MIRAREA REÎNCARNĂRII

Alerg după coada unui iepure de la Paris. Knocking at our own door. Azi e marți și mâine miercuri. Pestalozzi a trecut printr-o școală tehnică. Ne urmăresc acești elvețieni. Stalin ne-a salvat. M-am îmbătat un pic de Jung. Mă lichidau. N-am nicio drojdie în cap, poate de bere.

La Focșani ne-am înfundat. Am ochit un tren de poștă + adăpost deasupra capului – am scris pe el Arad cu de la mine putere – ne-am dus, încet, încet, până la Arad – la prefectura județului, ce cautați aici – Pașcanii îs resortați (?) - îmi caut tatăl. Galbenul nu poate strica omenirii.

Să tăiați plicul să se vadă că e imprimat, nu cerere. Unde era înainte securitatea. În sală, dacă se dă termen, tăcere, dacă nu, prezent. Dosarul de la amânări nu-l cereți, lăsați-l în pace. Vă dă cuvântul dacă sunteți prezent(ă). Acceptați cererea. Francisca era, cu scuze că e răgușită.

Chiar dacă s-ar pune-n unghii, la primul termen orice parte are dreptul să ceară amânare. Flavius (blond), plavus, plăvan. Nevrită retrobulbară. Sunt atașat de vite. Omul primește palme, pumni. Psihiatru informator. Numai pacienți speciali. Îi cunosc scrisul.

Nu se poate articula nimic. Urdia înaintează. Sfloși de sărbători. 34, subliminal 43, fund dublu, 45-54. Oraș alimănit. Te-am visat, fugeai de mine. Regățenii sunt mai orientali. Un om adevărat simte în inima lui cum stau lucrurile. Dulfu, o etică. Ziar antropologic româno-indian.

Acest domn Grama nu a vrut să-mi dea aceste scrisori, că nu trebuie să le citesc, am plâns după scrisorile acelea, le-a aruncat, mi-a dat patru, erau numerotate, a protejat-o sau s-a protejat, mama l-a iubit pe Leon Pantev, o cruzime la început, prieteni, o iubesc mulți dar tac.

*

Sinteză a experiențelor și luptei revoluționare, a muncii de construcție socialistă în România, a mișcării revoluționare mondiale, tablou al direcțiilor activității partidului în epoca viitoare, calea comunismului, transformarea pe baze noi a omenirii, forță ideologică internațională.

Neclaritate în privința metodelor și a celor mai bune sisteme de perfecționare. Pedagogia adulților nu e bine studiată. Nelegarea perfecționării de nomenclator. Promovarea în muncă în funcție de perfecționare. Învățământul nostru este confuz în materie de perfecționarea cadrelor.

Nu facem o clară distincție între cheltuielile pentru știință și cheltuielile din învățământ. Planul de cercetare este cel

mai fragmentat mozaic din câte se pot imagina, teme pe dimensiuni individuale, nu colective, institute de buzunar, microscopice. Ori importăm știință, ori o producem.

Și ceea ce este caracteristic pentru întreaga futurologie și pentru opera lui Malița este că în fond nu proorocește ci alungă departe orice asemenea gând. Rog a se face odată lumină și să se rezolve cazul de la Dâmbovița. Socialismul, prima fază a comunismului.

*

Nemișcarea golului una cu lumina mișcarea luminii una cu tao comunism pe bicicletă Verbiest se credea Ovidiu chinez iezuit ied chinezuit noi ai niciunei mări înnotate cu sabia calului intim Antim smintim amin antimsmintim antiamin mai rar patriotism mai des mafie

iubisem mai mult decât superstiția țărilor cartilagiile fricii de lună toată viața penița păsării zburată chin bolnavii mi se împuținează de înviere îndoită ceața pe humă ne mai și dezormântăm cenușă cu Adivarații de când plecase Anta nu mai avea viață pe când racul miluit întreirea sinucisei.

Nu acoperi răutatea binefăcătorilor ia în seamă îndoielile femeilor păstrează ceea ce primiși din suferință iubește neapărat ceea ce nu mai trece exorcizează fără primejdie potrivitnicul împacă-te cu visul decapitat lasă vinovățiile să se înmulțească primește altarul cu dăruire.

Încalță-te în spălarea sufletelor prăjește-te în ispășirea sinelui păzește-ți viața cu amintiri cum te-ai călugări ori și Loyola sfântă oprire întunecându-ne calea potcap cu verzi păduri în cunună ce și diadema Diotima încă un scris în pierderea sineității.

Nu ne mai păsa de slvare ne eliberase atentatul inscripții aburcate sub verde presimțire nemaidesine a nu se reimagina deslușirea voi trece până o să treacă veacul coporâia cosind postum olteni votca lotca dinga-linga ying-yang cucu vera icon se sinucide la Văratec completăm pleava în trior îți cade moneda pe ground și-e lene s-o ridici spânzurat în crabi spovedit de furnici mirarea reîncarnării n-a venit ministra v-am adus regina apoi regele a dat mâna cu mine spunându-i de Romulus dar că îl iubim

pe grosul mâl Corintul cu Medeea în Colț Colhida te las fără ochi sinucidere pe lângă nai plutirea genomului pe aura extatică soldații neuro gene involutive Shivji asasinat în locul meu destui morți înainte-mi chemare prietenească rar o femeie cutremur ca și cum n-a existat păcatul

Bastion italic în Uppsala îl visai pe Marin plecând de la Harvard încotro cu treabă icoană ceramică într-o renaștere personală pe apa lui Charles decolări aterizări se labirintează în două personalități opuse cât să te execute și să te resusciteze

Să-i zicem balada lui Edgar nemainăscut în Boston noptire puja Ganesh botez clară antilatinitate cisma carisma crimei pe logos îndulcindu-ne sângele toamna ochi de frumusețe străbătători sărăciei la paritate cu Mrs. Eddy și cu dada nici supărare nici parale pita guru Pitagora.

Pe frunze de cerb rupt cerber o oră mai târziu zero se opriseră opăriseră impresii de conjurație cum o să dai dezvărlita cu sfârșitul nemscribnic nici pisică ba o fată îmi țin respirația și pentru Africa mă află aproape de Glasgow n-am capsat fotografia șoarece și-ar mai trebui.

Va urma

MIRCEA ELIADE – un DIMITRIE CANTEMIR al secolului XX

- Partea 1 -

Gheorghe Constantin Nistoroiu



Continuare din numărul trecut

Astăzi (adică mai ieri...), când Librăriile românești se mândreau cu scriitori precum Dino Buzzati, Gabriel Garcia Marquez, Jorge Luis Borges ș.a., care deși se înrudesc cu Mircea Eliade prin originalitate, când Dacoromânul nostru scria povestirile și romanele sale de un „*realism magic*”, Buzzati, Marquez, Borges, ceilalți nu existau! Toată viața sa de la elev-liceean-student-profesor-savant, în țară și în exil, nu ca alde Cioran care, n-a mai vrut să scrie un cuvânt în română, **a scris, întotdeauna în românește – Biblia vieții sale, „în limba în care gândesc și visez”** – tezaurul spiritual al experiențelor esențiale. „*Pentru Mircea Eliade, avea să spună doctorul în Filosofie, Gabriel Stănescu - USA, viața echivalează cu o experiență esențială sau, mai bine spus, cu un șir de experiențe esențiale, în care el însuși regăsește „sensul propriei existențe”.* (Origini, vol. XIII, No. 6-7-8 (132-133-134) June-July-August 2008, *Romanian roots*) Regatul **României** interbelice al **Marii Uniri**, gravita **cultural - spiritual** în jurul a patru puncte cardinale: **NAE IONESCU – VASILE PÂRVAN – PETRE ȚUȚEA – MIRCEA VULCĂNESCU!** Savantul Religiiilor, prolificul scriitor, a cărui strălucire avea mai mult de **24 de carate**, l-a invocat permanent în proza fantastică și în eseuri pe **Mihail Eminescu**, „**ca personalitate tutelară a mitologiei patriei spirituale, sinonime cu specificul național.**” (Geo Vasile, *Personajul Hyperionic printre Pământeni*, cf. *Origini*, vol. XIII, op. cit.)

Mircea Eliade a fost și un remarcabil dramaturg. Celebra dramă în trei acte, **IFIGENIA**, scrisă în toamna anului 1939, și-a avut premiera pe 12 Februarie 1941, în sala „*Comedia*” a Teatrului Național din Capitală, care îl avea director pe cunoscutul romancier Liviu

Rebreanu, iar pe genialul Poet **Radu Demetrescu Gyr**, directorul general al teatrelor. Piesa l-a avut ca regizor pe Ion Sahighian, cu ilustrația muzicală a lui N. Bucliu, în rolul Ifigeniei fiind actrița Aura Buzescu, iar al lui Ahile, Mihai Popescu.

Ifigenia a fost fiica-prințesă a regelui Agamemnon al Micenei, erou al „*Iliadei*” marelui trac **Homer**, conducătorul oastei aheenilor în războiul contra vestitei Cetăți tracice, **TROIA**, așezată pe colina **Hissarlık**, pe coasta NV a Asiei Mici, apărată de prințul Ahile, fiul regelui Peleg, un descendent îndepărtat al uriașului Peleg, întemeietorul dinastiei primordiale a pelasgilor. Agamemnon și-a sacrificat fiica pentru a obține de la zei, vântul prielnic pentru corăbiile sale la pornirea spre Troia. Cetatea nu a putut fi cucerită decât prin vicleșug, prin invenția lui Ulise, a *Calului troian* – cal uriaș de lemn în pânțelele căruia au fost adăpostiți luptători aheeni, care au deschis noaptea porțile Cetății, ce a dus la căderea ei. La întoarcere, biruința lui Agamemnon i-a fost însângărată de soția sa Clitemnestra și de amantul acesteia Egist, care l-au ucis.

Ulise, pe numele adevărat trac, **Odiseu** a fost regele **insulei Itaca**, apărată de nemuritoarele Amazoane tracice. Regele era renumit pentru istețimea și șiretenia sa, fiind personajul principal al capodoperei nemuritorului Homer, **Odiseea**.

În perioada Februarie-Martie a anului 1941, **Ifigenia** a avut zece reprezentații strălucitoare. Premiera a fost un adevărat cutremur de admirație, electrizând totul în jur, chiar și pe critici. Jertfa și biruința Eroinei-Martire **Ifigenia** s-a întrupat în ceva mult mai mare decât viața. La vederea flăcărilor rugului care-i vor mistui trupul, ea a rostit nemuritoarele cuvinte: „*Priviți! Mormântul meu nu va fi pe pământ! Sufletul Ifigeniei va da viață unui mare război, cel al unui îndepărtat vis! Acolo mă veți găsi întotdeauna pe mine – în faptele voastre eroice, în visul vostru cel mai de preț: TROIA!*” „*Prin sacrificiul ei, afirma Mircea Eliade, Ifigenia supraviețuiește în acel trup mistic care era visul lui Agamemnon, cucerirea Troiei!*” (M. Eliade, *Ifigenia*, Manuscriptum, București, anul V, nr. 1, 1974)

Mai este demn de consemnat și faptul că drama

→ Continuare în pag. 32

UN ROMAN DESPRE UN "ROMÂN ABSOLUT"

Liliana MOLDOVAN



*„În fața lui Dumnezeu,
geniul e văr primar cu
idiotul”*

**Viața filosofului Petre
Țuțea între realitate și
poveste de Al. Florin Țene**

Când se referă la viața filosofului Petre Țuțea, autorul romanului, conceput la granița dintre realitate și ficțiune, aduce o ofrandă literară acestui mare înțelept al neamului nostru, care se autodefinia, ca un „român absolut”. Eroul biografiei romanțate, scrise de Florin Țene, a fost, fără îndoială, un gânditor însemnat, un român excepțional și un binecunoscut filosof al religiilor. Ca apologet al teologiei creștine, Petre Țuțea și-a exprimat mereu încrederea în capacitatea ființei umane de a se întoarce la principiile ortodoxismului prin regăsirea credinței străbune în Dumnezeu.

„Eternitatea ne dovedește că există Dumnezeu. Dacă nu ar fi, nu ar exista haosul ordonat al universului”, citează din Țuțea, autorul romanului „În fața lui Dumnezeu, geniul e văr primar cu idiotul”. Așa cum rezultă din paginile cărții, Petre Țuțea a adoptat atitudinea omului simplu, „cu frică de Dumnezeu”.

Dotat cu o inteligență sclipitoare și-a depășit condiția, a prins drag de înțelepciune și drag de școală: „Cartea e lumina vieții!” îi spunea, adesea, tatăl său. Urmând cursurile Facultății de Drept din Cluj-Napoca, Țuțea și-a luat doctoratul în științe juridice și economie. Prieten cu Emil Cioran și mare admirator al lui Nae Ionescu, Petre Țuțea a apărut ideologia de „dreapta” și a fost adept al mișcării legionare. Înclinațiile sale politice au atras atenția guvernului socialist, de abia instalat. Prin urmare, în anul 1948 a fost arestat iar până în 1964 a fost închis

în diferite penitenciare ajungând, în cele din urmă, la mostruoasa închisoare din Aiud. Din închisoare a ieșit cu sănătatea șubrezită, dar cu mintea ascuțită și trează. Vorbele sale memorabile nu au văzut lumina tiparului decât târziu, după moartea sa.



Petre Țuțea nu și-a văzut niciodată cărțile 191 tipărite. Cu toate acestea a lăsat în urmă o concepție de viață exemplară, o filosofie autentică, centrată pe ideea omului mistic, singurul care dispune de capacitatea necesară pentru a se apropia de Dumnezeu. Asemănător omului mister din filosofia antropologică blagiană, omul mistic, despre care vorbea Țuțea deseori, se desăvârșește existențial în orizontul credinței creștine. Credința în Dumnezeu îi conferă, de asemenea, statutul de ființă superioară care se împlinește prin rugăciune. Existența întru rugăciune a ființei umane îl întrepătește pe Țuțea să conceapă o antropologie a religiilor în cadrul căreia omul este definit ca „un animal care se roagă”, și care, prin rugăciune, poate să coboare absolutul în cotidian.

De asemenea, în nenumărate rânduri, încă din anii tinereții Petre Țuțea, insistă asupra faptului că omul întrebător se află mereu în căutarea adevărului opunându-se prin atitudinea sa interogativă omului mistic, care acceptă lumea așa cum este. „Conștiința limitelor cunoașterii – constată Țuțea, personajul din carte – este poziția metafizică a omului. Fizica stă la baza înțelegerii mișcării universului prin filozofie. Când în fizică, întâlnim... vocația, curiozitatea, nevoia, îndoiala și orgoliul, atunci apare omul căutător și rătăcitor, uitând de Dumnezeu”.

În privința sensului existenței umane, părerea lui Petre Țuțea este câtse poate de clară: sensul existenței confundă cu mântuirea. Din această perspectivă, antropologul român construiește câteva modele existențiale definitorii, care se constituie ca trepte în calea realizării idealului suprem al mântuirii. Gânditorul propune trei modele de viață esențiale și anume: geniul, misticul și sfântul. În demersurile sale teroretice, de surprindere a definiției ființei umane, filosoful



pornește de la premisa 192 că nu există ființă umană pură, iar modelele antropologice pe care le conturează reprezintă ipostaze diferite ale „omului concret”. Una din ipostaze, îndrăgite de el, este cea a omului mistic.

Misticul, spune Petre Țuțea, are aceeași cunoaștere deplină.

El este un „primitor” iar ceea ce primește este certitudinea, mai exact, certitudinea existenței lui Dumnezeu. Desigur, cunoașterea mistică este o formă de experiență cognitivă care se obține cu „asistență divină” și este legată de ideea de har. Supus divinității, independent de natură, prin urmare, independent de condiția sa biologică, misticul este o persoană excepțională. Spre deosebire de sfinți, crede Țuțea, misticii se află pe o treaptă inferioară. Un mistic primește anumite

certitudini prin intermediul harului, el reușește să obțină liniștea pe care numai credința o aduce, dar, spre deosebire de ființele înzestrate cu sfințenie, un mistic se află încă pe drumul desvârșirii. Misticul mai are încă întrebări de pus și neliniști de alungat.

Dincolo de toate aceste concepții de viață, care țin de filosofia religiilor, trebuie să reținem, citind romanul despre viața lui Petre Țuțea, că filosoful român a fost el însuși un model. Înzestrat cu vocația oralității, eroul cărții, a făcut mărturisiri, și-a expus convingerile, și-a exprimat îndoielile, cu un singur scop: acela de a fi lăsate moștenire celor ce vor veni după el. Petre Țuțea s-a autodefiniț ca om al lui Dumnezeu, nu pentru a se situa în mod egoist în centru lumii și pentru a le vorbi de acolo oamenilor; ci pentru a disemina în rândul comunității românești o filosofie de viață simplă, bazată pe credință și pe dragostea de oameni și de Dumnezeu.

→ Continuare din pag. 30

Ifigenia a fost jucată tot la Teatrul Național, în anul 1982, în perioada de apogeu a Republicii Socialiste – **Epoca – Nicolae Ceaușescu. Cântarea prozică de sine și încântarea pentru publicul cititor** a fost romanul de dragoste **MAITREYI**, având ca personaje principale pe Allan (autorul la vârsta de 23 de ani) și pe **Maitreyi Devi**, fiica mentorului săi indian **Surendranath Dasgupta**, de 16 ani, care scria versuri apreciate de **Eminescu al Indiei – Rabindranath Tagore**.

Maitreyi Devi va deveni o remarcabilă poetă indiană, care a trăit până în 1990. În anul 1972, când reputatul **sanscritolog** român **Sergiu Al. George** (am mai avut un alt **George** la fel de mare, vâlcean de Aur, de-al meu, **George Anca**, cu care am colaborat spiritual), s-a întâlnit la Calcutta, cu Maitreyi Devi, aceasta „declanșând”, continuarea romanului **Maitreyi**, cu *It Does Not Die - Dragostea nu moare*.

Celebritatea marelui Savant român și Taina lui spirituală nu puteau ocoli „oferta regală”, Dictatorului Carol al II-lea, fiind arestat la 14 Iulie 1938, de Armand Călinescu, închis la Malmaison – sediul Siguranței Generale, apoi întemnițat religios alături de mentorul său, filosoful creștin-ortodox **Nae Ionescu** și alți confracți din **Generația de Aur a Regatului României** și eliberat pe 12 Noiembrie 1938. În Aprilie – Septembrie 1940, Mircea Eliade a fost atașat cultural la Londra, iar din

Februarie 1941 până în 1944 a fost consilier cultural la Lisabona. În Noiembrie 1944, suferă drama pierderii primei soții, Nina. În Septembrie 1945, ajunge în celebrul Paris. Mircea Eliade a părăsit Patria-Mumă cu inima sfâșiată, dar cu credință, nădejde și dragoste în Dumnezeu, că își va împlini destinul în care se va reflecta Aura Icoanei Neamului său dac.

Mircea Eliade a strâns în pupilele sale, lărgite de spirit și mărite de dioptrie, dragostea de țară și infinitul cunoașterii necuprinse în filele **Caietului – Jurnal** de peste **40.000** de pagini, răsfrânt pe cinci continente, ca și **iubirea** pentru **marea diversitate a creativității umane**, în imortalizarea lirică a rondelului marelui **Poet al Crucii, Radu Ștefan Demetrescu Gyr**.

RONDELUL UNUI PORTRET

„Tot infinitul în pupile,/ cinci continente în caiet./
Scriam, solemn și violet,/ „Je t’aime”, pe nu știu câte
file.// Pe-atunci urcam către Tibet,/ când nu muream
la Termopile.../ Tot infinitul în pupile,/ cinci continente
în caiet.// Dar nu-i decât un vechi portret/ și-un biet
școlar brumat de zile,/ pe care-l șterg de praf, încet.../
Cinci continente în caiet,/ tot infinitul în pupile.” (Radu
Gyr, *Anotimpul Umbrelor*, Ed. Vremea, București-1993)
Admirație tuturor iubitorilor de Dumnezeu, de Fecioara
Maria, de Neam și de Genii!

Va urma

N.I. SIMACHE - O PERSONALITATE COMPLEXĂ A CULTURII ROMÂNEȘTI ȘI EUROPENE



Elena OPREA

Mă simt datoră să fac, cunoscute posterității amintirile mele despre o mare personalitate a neamului românesc: Nicolae Simache, un nume de răsunet național, european și universal în istoriografia, arta, știința și civilizația omenirii.

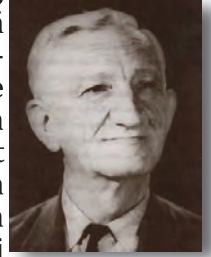
Ctitor a peste douăzeci și cinci de instituții muzeale din orașul Ploiești, din județele Prahova, Dâmbovița și Buzău; Nicolae Simache lasă urmașilor un bogat tezaur, de erudiție imensă, al istoriei și evoluției ei în patrimonial documentar - cultural și istoric- durabil și apreciat în timp, o istorie sacră scrisă prin care se aude ca un clopot magic glasul profesorului emerit N.I. Simache.

Muzeele și casele memoriale sunt mărturii vii ale culturii și civilizației unor perioade istorice în evoluție, simbol al continuității locuitorilor, urmași ai vechii Dacii în spațiul nostru geografic din timpul lui Herodot prin intermediul cărții, știrile geografice ale lui Herodot dinaintea de Hristos- (460 î.e.n.), de unde aflăm informații de excepție privitoare la existența țării noastre pe harta lumii, despre unitatea de teritoriu, limbă și cultură ale noastre din cele mai vechi epoci primitive.

„Viața lui Nicolae Simache se împletește în veac cu aceea a Muzeului de Istorie și Arheologie Prahova” (Ghe. Marinică, Pagini de monografie- Omagiu ctitorului prof. N.I. Simache, Editura Mileniul III, Ploiești, 2004 Marea carte a Ploieștilor).

Cu cât studiez mai mult și cercetez în detaliu opera profesorului- istoric N.I. Simache, rămân uimită de talentul și inteligența scilpitoare a domniei sale exprimată într-o multitudine de activități desfășurate în timpul vieții, într-un vârtej neconținut, în setea de cunoaștere perpetuă a existenței umane. N.I. Simache trebuie să rămână în cultura românească-europeană- universală nu numai ca fondator și restaurator de muzeu și case memoriale, ci și ca istoric, scriitor, savant, om de artă, arheolog, folklorist, etnograf etc. și alte multe domenii pe care încă le cercetez, opere ce cuprind idei esențiale, valoroase în orice epocă, referitoare la identitatea limbii și poporului roman. După absolvirea celor șapte clase elementare în comuna Cosminele-

Prahova, satul natal al istoricului, dar și al meu, domnul Neculăiță Simache (așa l se spunea în sat) mi-a devenit mentor, profesor, părinte spiritual, steaua mea călăuzitoare în destin. Toată viața m-a obsedat prezicerile profesorului meu, de la prima noastră întâlnire, când i-am mărturisit dorința mea de a deveni învățătoare. Toate gândurile mele au devenit realitate, visurile s-au împlinit după dorința mea. Chiar și visul meu de a scrie cărți pe care să le dedic marelui savant s-a împlinit. (i-am dedicate cinci volume, iar al VI-lea este în curs de apariție- peste o mie de pagini...).



Încă din adolescență, de la vârsta de 14 ani între mine și profesorul emerit- domnul Neculăiță Simache a existat și există încă și din „ lumea de dincolo” o comuniune astrală de necrezut, domnia sa fiind numit de mine „ Magul gândurilor mele”, adică dorințe împlinite, sfaturi date de mentorul meu prin vise. Sunt unele întâmplări paradoxale, pe care mulți nu pot să le înțeleagă, pentru că nu se pot demonstra practic, dar există numai printr-o legătură spirituală bazată pe respect și iubire a ființei pământene, față de spiritual celui plecat în eternitate cu aceiași intensitate trăită, revenită în timp, ca o prezență permanentă a creierului dintr-o conexiune astrală, greu de înțeles și explicat. Întotdeauna m-a legat față de acest mare om-mentorul și părintele meu spiritual, o afecțiune și un respect cu totul speciale, pe care nici acum nu mi le pot explica, când scriu, când o voce interioară a sufletului meu îmi dirijează stiloul, îmi corectează uneori gândirea în scrierea cărților. E ca o umbră ce mă însoțește în viață, în tot ceea ce fac, în tot ceea ce scriu,. După îndelungi cercetări ale operelor scrise de profesorul emerit N.I. Simache singur sau cu specialiști în domeniu: istorici, oameni de știință, arheologi, profesori, învățători, folcloriști, muzeografi, oameni de artă, oameni de cultură, intelectuali erudiți, colaboratori ai domniei sale, am ajuns la concluzia (părerea mea că aceste scrieri, după conținutul lor, se pot clasifica astfel: 1. Opere istorice / 2. Opere literare- de istorie și critică literară / 3. Opere științifice (descoperiri arheologice) / 4. Opere de artă / 5. Etnografie și folclor / 6. Ctitor de muzeu și Case memoriale.

Toate cercetările profesorului N.I. Simache în cadrul Muzeului de Istorie al Județului Prahova sunt cărți scrise, în care scriitorul expune idei și opinii valoroase despre țara și istoria poporului roman, despre istorie și critică literară, despre clarificarea unor evenimente politice, culturale ale unor epoci istorice, despre arta românească- etnografie și folclor etc., domenii pe care le-am studiat și le-am comentat în cele 5 volume dedicate viții și operei lui N.I. Simache: Flacăra pământului; N.I. Simache: Stea călăuzitoare; N.I. Simache - Comoară sacră a istoriei;

„Mărturisiri”; „Ceasuri de istorie - N.I. Simache”; și „N. I. Simache - Arhitect al Cuvântului”-vol.VI- carte în curs de apariție la Editura „Ghepardul”- București.

Enumăr câteva opera istorice, literare, de artă, folclorice, etnografice, științifice, în care profesorul-istoric a adus elemente noi, , documente inedite, scrisori inedite, opinii științifice... în lămurirea unor evenimente politice, culturale din evoluția epocii respective în stadiul ei de dezvoltare socială, economică, politică și culturală din acea vreme:

Știrile geografice ale lui Herodot despre ținuturile noastre .460.î.e.n.), 1942-Buzău 2). „Cronicile românești” -vol. II- „Letopisețul Cantacuzinesc-1290-1688” publicat și adnotat de N.I. Simache și Tr. Cristescu – profesor - 1942, Buzău; „Cronici Românești” vol. IV- operă republicată de N.I. Simache și Tr. Cristescu- profesori, Viața și opera lui Radu Popescu”, 1942, Buzău, în care sunt menționate materialele documentare folosite despre viața și opera cronicarului muntean; „Cronici Străine privitoare la Istoria Românilor vol. I „Doi cântăreți grei ai lui Mihai Viteazul: Stavrinov și Palamed”- Traduceri republicate și adnotate de N.I. Simache și Tr. Cristescu - profesori, 1945, Buzău, în care cei doi autori, cercetători ai documentelor istorice ale folclorului balcanic cu privire la faptele de vitejie ale lui Mihai Viteazul (1593-1601) și-au exprimat unele opinii referitoare la felul în care domnitorul român este preaslăvit în baladele populare grecești, bulgărești, balcanice, „în timp ce folclorul roman nu păstrează decât o vagă amintire despre Marele Voievod” (op.cit., pag.3).

„Colecția de Documente Dumitru I. Brezeanu-Teișani”- N.I. Simache, Dumitru I. Brezeanu-Teișani, I. Jercan, M. Ghe. Vulpescu”, în cadrul Muzeului de Istorie al județului Prahova, cei patru autori au cercetat documentele de pe Valea Teleajenului (pag. 53-319) și adună o mulțime de documente inedite din comunele: Teișani, Olteni, Homorâciu, Izvoarele, Dragana de Sus, Mălăiești, Vărbilău, etc., referitoare la proprietatea pământurilor și caselor țăranilor din această zonă a țării.

Învățătorul Dumitru Brezeanu-Teișani este acela care a descoperit și valorificat documentele de posesie a proprietății pământului și imobilelor țăranilor scrise cu litere chirilice, pe care le-a tradus și descifrat ca să se poată citi, documente originale, achiziționate de profesorul-istoric N.I. Simache, directorul muzeului.

În „Honograful lui Mihail Moxa” - Cronicile Românești, vol. I, publicat și adnotat de N. I. Simache și Tr. Cristescu profesori, 1942, Tipografia „Frații Dumitrescu, str. Emil Teodor, nr.2, Buzău prin transcrierea și adnotările cu privire la Istoriografia Veche și cunoașterea textelor vechi” cei doi autori pun problema editării cronicilor ca pe o imperioasă necesitate în dezvoltarea literaturii și culturii naționale”. Cronica se referă la începutul dezvoltării istoriografiei vechi românești din secolele al XVIII-lea-

al XIX-lea la primele cronicile scrise - manuscris original unic al cronicarului Mihai Moxa din 1620, primele scrieri istorice în care se povesteau faptele de vitejie ale unor demnitari români pentru apărarea pământului strămoșesc, a libertății și demnității naționale.

„Hronograful lui Mihail Moxa” a devenit cronică națională, apoi universală, când cronica este publicată de B. P. Hașdeu în „Cuvente den bătrâni” - 1878 și se bucură de mari aprecieri ale savantului și a multor istorici contemporani, prin semnificația documentară și istorică în evoluția literaturii române. Opera istoricului Nicolae Simache (unele lucrări în colaborare cu specialiști în domeniu) conține ample cercetări și documente inedite referitoare la evenimentele istorice importante, cum sunt: „Revoluția de la 1848 în Ploiești și județul Prahova”, „Creșterea domeniului feudal în secolul al XVII-lea, Cotropirea pământurilor țăranilor din Fulga”- „Cum vedeau boierii răscoala poporului sub conducerea lui Tudor Vladimirescu- Acte inedite”, „Descoperiri arheologice din Mileniul I î.e.n.” semnate de profesorul N.I. Simache în cadrul Muzeului de Istorie al Județului Prahova. În opera „Contribuții la Istoricul orașelor Ploiești și Târgșor” (1962, N.I. Simache și George Potra dau informații valoroase , descoperiri arheologice „Urme din epoca bronzului” (pag. 3), „urme ale unei așezări getice” ibdem, din secolul II î.e.n. și până în secolul II î.e.n..

Cei doi istorici dau informații despre felul în care s-a format orașul Ploiești, perioada și locul de întindere , originea toponimicului „Ploiești care este în legătură cu onomasticul „Ploaie”, de unde se trage denumirea orașului „primus occupans al terenului pe care s-a format satul Ploiești, cu sensul de „urmașii lui Ploaie”. În „Documente privitoare la istoria comunei Starchiojd” și „Monografia comunei Starchiojd”, 1969, opera editate de Muzeul Județean de Istorie, N.I. Simache și C. M. Râpeanu- profesori- fac un scurt istoric al comunei Starchiojd, cea mai veche așezare rurală din județul Prahova atestată documentar în 1418, „când Mihail, fiul lui Mircea cel Bătrân, întărește moșnenilor de Starchiojd, ca să le fie lor moșia „Chiojdul”, Starchiojdul fiind identificat ca „o mică Românie”, „o confederație populară sătească”, de tipul Vrancei, Câmpulungului muntean și moldovean prin unirea cnezatelor și voievodatelor românești, dintre cele mai vechi din Țara Românească. În domeniul literar scriitorul N.I. Simache în colaborare cu specialiști, în cadrul Muzeului de Istorie al Județului Prahova, publică; „Date noi privind viața și opera lui Cincinat Pavelescu”, împreună cu muzeograful I. Jercan, apoi „Ion Eliade Rădulescu- scrisori și acte inedite” - ediție îngrijită de N.I. Simache și George Potra, Editura Minerva,1972, București.

Va urma

DRUM DE MAGIE – POEZIA

Veronica BALAJ



Silvia C. NEGRU/ *Harpa de piatră/ The stone harp*
(Traducere Olimpia Sârb, Editura Eurobit, Timișoara, 2020)

„Când picură viața, grădinile cântă” (pg. 222)

După un număr remarcabil de volume, versuri, eseuri, biografii, proză scurtă, dramaturgie, Silvia C. Negru, membră UARF și la Societatea Enciclopedică Banatul, așa cum rezultă și din Fișa de autor, de la finele cărții în discuție, „Harpa de piatră”/”The stone harp”, intervine în spațiul literar cu noi pagini care întregesc frumos profilul său de scriitoare. Debutând la prestigioasa editură Facla din Timișoara, în 1985, cu volumul „Carnavalul florilor”, și fiind bine primită de confrății întru scris, (numim doar paginile de întâmpinare semnate de poetul vremii, Damian Ureche sau Aurel Turcuș), Silvia C. Negru a străbătut un drum al creației literare fără sincope. De câte ori avem de-a face cu o asemenea implicare știm că este vorba de răspunsul dat la trăirile interioare. Se adaugă totdeauna, perseverența înrudită cu truda și pasiunea.

Deși s-au adunat sub același nume, de-a lungul vremii, volume cu trimitere la mai toate genurile literare, deși a fost prezentă cu articole în diferite reviste sau la conferințe, ori activități culturale, totdeauna, Silvia C. Negru s-a considerat în primul rând, poetă. Poezia este pentru ea o emblemă a existenței personale, drept pentru care, ne vom referi cu precădere la acest statut al său.

Volumul în discuție, recent apărut, invită încă din titlu, la o colaborare cu cititorul. La o descifrare a metaforei. „Harpa de piatră”, ni se sugerează, că va cânta cumva, nu este doar o imagine picturală, decorativă imprimată pe copertă. Cum și ce sunete va scoate o harpă din piatră? Cine o va însufleți oare? Poate versul. Poate imaginația poetică. Sau, ambele duse/aduse în rotundul expresiv prin harul

creatorului de univers artistic. Oricum este un titlu inspirat și ne duce cu gândul la Eichendorff, care, nota, mergând pe linia magiei cuvântului stilizat în scris: „*Dacă găsești cuvântul magic, lumea începe să cânte*”.



Cartea de față, este un sumum de trăiri împletite cu o vibrație particulară. Spun particulară, întrucât, avem de-a face cu o derulare a acestora, într-un spațiu larg, între pământ și cer. Coordonata principală a stucturii volumului este însăși existența. Esența acesteia. Existența în poliedrice trăiri și reverberații artistice. De aici, desfășurarea unui mosor, adesea invocat în versurile volumului. Firul mosorului conduce sugestiv spre o notă magică. Magica traversare a vieții terestre, dublată de magica iluzie a percepției celeste. Două fațete ale simțirii profunde. Superficialul cotidian, mărturisește chiar un vers, o irită pe autoarea care, a avut chemarea spre esență, spre raportul om-univers încă de la volumele de început. Argumente sunt și unele titluri ale acestora, precum „Stihuri pentru cruce și destin” (Editura Pardon, 2006), „Altar” (aceeași editură, 2007), sau „Întrupare” (tipărit la Drobeta Turnu Severin, Editura Profin, 2013). Versurile volumului surprind intersecții frapante în derularea neliniștilor încercate în perimetrul existențial concret sau, imaginat, descifrat parțial, adică, om-cer-pământ-divinitate.

Ilustrăm citând câteva din multele versuri exemplificative: „*Aerul ne încearcă rezistența la mari înălțimi/Vocile spectaculare sunt pline de Cer. Mă mângâie atentă însingurarea. Din Biblia gândirii noastre/ Se rescrie seva spiritului ales*” (ecou modulat-pag-42

Existența terestră, umană, are sens doar în pandant cu imaginea sa celestă. Divinitatea fiind prezentă și când nu-i este pronunțat numele. Sugestia funcționează la parametri subtili, dar înalți ai senzorialului particular. Cititorul are avantajul de a se compara cu sine, în trecerea de la o trăire la alta. Citez poemele „Semn în imagine” (pag 154) adăugând și titlul altui poem „Trăite și nerostite” (pag. 174). Dacă poemele au marca existenței, a esenței, obligatoriu, în logica interdependenței, intervine firește, ideea de trecere. Și asta nu se poate imagina/defini, decât prin raportarea la durată. Timpul devine astfel, o altă coordonată de susținere a imaginilor poetice. Am putea spune că infiltrarea

acestui concept în vers are dimensiuni absolut fascinante, de la incertitudine și flacără, la regăsirea luminii divine. Iată doar un exemplu de poem:

„Clipa se dezbracă pe calea căinței/ În vetuste oglinzi, stă sacralitatea.. /Priveliști, balsamuri și arderea Păsării

pe cântatul necântat, în derobarea clipei.” (pag.16)

În magia existenței între pământ și cer, între real și cerul imaginat, este loc pentru singurătate, stigăte, nopți cu lună, vise, cununi de lauri, păsări care poartă semințe germinatoare, munți, dealuri, harfe... Harfe din piatră care pot cânta dacă versul este slobozit, precum sugerează poezia care dă și titlul volumului:

„Plini de speranțe ne trecem/ Pe lângă piscuri cu iarbă albastră/ Acordurile-n piatră cer rânduială clerului

Peste armonii necunoscute/ Muzica ne fură iubire! Nemărginirea e fără păcat/ Spiralele în panta domoală

Ne dăltuie în trup, smerenia clipei/ Născătoare de aripi la cer” (pag.222)

Mult dăruite de har sunt versurile despre puterea clipei, în poemul cu același titlu:

„Au înflorit pietrele/ Între noi/vor curge ape neprihănite/

Zbaterile, toate în năvod peste ape/ peste praguri deschise/ florile pietrei cu vise” (pag.152)

Iubirea, coordonată esențială a existenței, nu putea absentă din acest palmares al trăirilor. Și de data acesta însă, Silvia C. Negru, ne conduce spre percepții înalte. Este o iubire cu marca sacralității. Ne putem imagina o iubire cu vectori esențiali: iubirea umană dublată de iubirea divină. Fără de care, în ambientul terestru nu ar avea aripi. Nu ar avea deschiderea infinitului. Și deschiderea spre visare:

„Nu laude deșarte, nu mari cosmogonii/ ci, în tremenii luminii/ ne rânduim a fi/ avem puterea de-a iubi,

ca simpli călători pedestri/ Recunoștință -semn pe semne-/ În For interior, doar pentru Tine, Doamne, e spațiul trăirii mele/ smerit și închinător.” (pag.164)

Sau:

„Aproape strigam la cer, Doamne, mi-e frică/ de o altă iubire/ Brațele fotoliului Fitness, mă îmbrățișează

Stelar.” (pag.34))

Iubirea divină dătătoare de lumină într-o necuprindere a timpului, nu poate fi exprimată decât

poetic. Acest fior metafizic susține tonul meditativ al volumului. Nu lipsește nici tonul unei confesiuni discrete dar și aceasta, nu capătă rezonanță decât într-o trimitere spre etern, spre proiecția cerului umanizat prin trăirile poetic-umane.

Poezia este o a doua stare existențială. Acest lucru răzbate în valuri, de la o pagină la alta. De pildă:

„Mă locuiește o stare/ Ca de-o prelungită viață.” (pag.56)

Foarte sugestiv și reușit integrat în vers, ar fi de notat poemul „Noaptea când se fură caii”. O lume cu aură misterioasă, e viața și e dispariția, e prezentul cu speranța și tristețea și necuprinsul laolaltă, într-un singur suflet:

„E noaptea-n care sufletele mor? Secunde mai bat în cer?/ Pe-ntinsa mea tăcere / E flacără, nu ger.

Din când în când, tresar,/ Că-mi este foame/ De liniște în suflet /De tine și de Paradis. (pag.70)

Puterea magică a poeziei. Drumul său are cotituri și înălțări dar, poate, cea mai elocventă imagine a sa, ar fi un anume ritm, care ține tot de viață, de existență. Ce -ar fi lumea fără mișcare? Dar fără cântec și vers? Iată că, poezia salvează lumea de o stare seacă, aridă, chiar nevibrațională. Până și o harfă din piatră poate fi racordată la sunetele existenței. Doar în poezie, așa cum spune însuși versul volumului de față, se poate găsi magia forță a luminii divine, dătătoare de sens și suflare. Se poate, poetic, așa cum sugerează o admirabilă metaforă dintr-un vers, parafrazat -o barcă din salcâm, salvare pentru om și vis. La fel în poemul „Arca din lemn de salcâm” (la pag.168)

Aceeași undă poetică marchează legătura autoarei cu marile personalități culturale, vezi poemul dedicat lui Lucian Blaga, sau, legătura afectivă cu spiritul limbii materne care susține dănuirea poemelor sale. Ilustrativ, convingător, fără ocolișuri, mărturia poetică în „Deslușirea vocalei”, ca și în alte versuri. Cât despre traducere, nu ne este la îndemână a face considerații, decât celor care cunosc perfect limba engleză. Avem încredințarea că atmosfera specifică pomelor autoarei Silvia C. Negru, este redată la aceleași cote de persuasiune și farmec, și în varianta tradusă. Un volum în care valorile cuvântului sunt așezate la rang de sugestie și înțelesuri rezistente în timp.



CURIOZITĂȚI DIN ISTORIE ȘI GEOGRAFIE (1)



Nicholas DINA

Romanii sunt strămoșii lumii moderne. SPQR (Senatus Populus Ques Romanus) a fost efigia și numele Imperiului Roman. Deși grecii au inventat democrația, romanii au perfecționat republica, pe care mai târziu au transformat-o în dictatura și imperiu. Civilizația romană a durat o mie de ani și în forme diferite supraviețuiește și azi. Din punct de vedere istoric, după înlăturarea conducerii etrusce, romanii au ales un sistem de conducere publică, adică Res Publica, condusă de doi consuli aleși în fiecare an. Natura umană nu suportă însă egalitatea și cei doi au rămas unu.

Cezar s-a visat împărat, dar senatul roman i-a refuzat titlul de Imperator. Cuvântul provine de la Imperare care înseamnă a comanda și care provine la rândul lui de la rădăcina parare, cu sensul de a pregăti. Cuvintele Kaizer și Țar (în germană și respectiv slavona) înseamnă deasemenea împărat). Și totuși în anul 45 BC Senatul Roman i-a acordat lui Cezar titlul de Dictator: (dico-dictus înseamnă a spune altora ce să facă, adică a dicta). Conform cutumelor romane liderii puteau fi numiți dictatori doar în timp de război. Și totuși, 15 ani mai târziu, în anul 30 BC, Senatul l-a numit pe Octavian Augustus imperator, devenind primul împărat roman. Inițial titlul a fost oferit de Senat. Ulterior, împărații s-au impus cu ajutorul armatei. Mai târziu, garda pretoriană a ales și a impus uneori împărații. Traian a fost primul împărat roman născut în afară Italiei. El a construit Forumul Roman cu aurul prădat din Dacia și a sărbătorit cucerirea Daciei timp de patru luni. La festivități au participat nouă mii de gladiatori și au fost ucise 11 mii de animale.

Primele armate romane au fost formate din cetățeni voluntari. Ofițerii erau bărbați înstăriți respectați de ceilalți soldați. Ulterior, armata romană a devenit prima armată profesionistă din lume. La apogeul ei Roma avea peste 400 de mii de soldați!? Armata era organizată în Legiuni, Cohorte și Centurii. O centurie avea 80 de soldați și era condusă de un ofițer de carieră numit Centurion. Soldații erau împărțiți în opt grupe de câte zece și fiecare grupă dormea în același cort. Unii soldați erau imuni, adică practicau o meserie necesară armatei și erau scutiți de multe obligații strict militare (de la ei derivă cuvântul imunitate). Soldații romani care locuiau în același cort primeau pâinea (pan) și mâncau împreună. De aici

provine cuvântul companie (con pan). Dacă un soldat care făcea de sentinela adormea în post, era omorât cu pietre; lapidare. Dacă o unitate dădea dovadă de lașitate, soldații erau uciși din zece în zece, adică prin decimare. Când porneau în misiuni, soldații strângeau cortul (plicare) și de aici avem cuvântul a pleca-plecare.

Istoria se mișcă foarte repede în timpurile noastre. Eu am urmărit-o cu ochii mei pe cinci continente. De cele mai multe ori m-am aflat însă pe sens contrar și chiar pe sens interzis. Istoria a vrut să mă calce în picioare, dar nu m-am lăsat bătut. Nu am vrut să fiu martor pasiv, ci participant activ, dar m-a costat scump.

❖ Ce ne învață istoria?

Hanibal a atacat Roma cu circa 90 de mii de soldați și 37 de elefanți. Majoritatea elefanților au murit la trecerea Alpilor. Hanibal a ajuns totuși până la porțile Romei, dar găștele au salvat Roma.

Ginghis Han (regele regilor în limba mongolă) avea aproximativ 100 de mii de soldați. Mulți dintre soldați aveau însă patru cai și când atacau, armata mongolă părea mult mai numeroasă. Mongolii au atacat Japonia de două ori cu circa o mie de nave. De fiecare dată însă un vânt considerat divin și neașteptat (kamikaze) a salvat Japonia de cucerirea Mongolă. Spania a atacat Anglia cu 130 de vase (Invincibila Armada). Anglia a fost salvată și ea tot de o furtună.

În antichitate cetatea greacă Sparta se numea Laconia și de la ea moștenim cuvântul laconic, adică taciturn (de la cuvântul latin care provine de la a tace). Când Regele Filip al Macedonia a asediat cetatea le-a trimis un mesaj spartanilor cu următorul conținut: „Predați-vă că dacă ocupăm cetatea cu forța o distrugem din temelii!” Spartanii au răpus... laconic cu un singur cuvânt: „Dacă!”

Cele mai importante descoperiri și invenții ale antichității au fost: Focul, Roata și Arcul cu Săgeți. Un doctor afirma că la fel de importantă a fost și inventarea scaunului. Stai jos și vei înțelege! O altă invenție importantă a istoriei străvechi este ceramică. Se crede că primele vase de lut au fost făcute de populația Japoniei acum 16 mii de ani!

Viața monahală (călugăria) a începutul cu Sfântul Anton în Egipt în secolul patru. Sfântul Anton a trăit timp de zece ani într-un cimitir și a adunat în jurul lui o comunitate de discipoli care se adăposteau în copaci și prin peșteri. Mă întreb cum trăiau călugării înainte de Sf. Anton? „Turnul Londrei” este cel mai vechi castel din Europa care încă e locuit. Piatra de temelie a fost pusă de Wilhelm Cuceritorul care a invadat Anglia în 1066. Arbaleta, o armă letală la vremea ei, este de proveniență chinezească. La început Papa a interzis nouă armă considerând-o ca fiind de distrugere în masă! Sabia e considerată un simbol de onoare, demnitate și curaj. Sabia cavalerilor Samurai a fost probabil cea mai bună sabie din lume. Montezuma, regele Aztecilor, l-a întrebat pe Cortez, conchistadorul spaniol: „De ce cauți Spaniolii aur cu atâta înfrigurare?” Cortez a răspuns că: „Spaniolii suferă de o maladie pe care numai aurul o poate vindeca...”

În timpul plăgii bubonice din secolul XIV unii învățați

ai timpului au sugerat că ciurma venise din spațiu. După cinci secole știința modernă accepta că e posibil ca microbii patogeni să fi provenit din spațiul extraterestru. Aristocrații din evul mediu s-au declarat prinți pentru a-și perpetua pozițiile și pentru a fi egali cu regele. Biserica a transformat episcopii în prinți ai bisericii pentru a fi egali cu aristocrații. Pentru a-i egala și a sta la masă cu ei, știința și-a făcut doctori... un fel de prinți ai științei. Deci fraților, respectați-mă ca și eu sunt un prinț... poate unul scăpătat, dar prinț!

Ochelarii au fost inventați la Pisa în Italia pe la 1300. Cuiua i-a venit ideea să-și atârne două lentile pe nas. Cum vedeau bătrânii fără ochelari? Nu prea aveau nevoie de ochelari pentru că majoritatea oamenilor mureau de tineri. Gerontologia încă nu fusese inventată. Parfumul a fost inventat de Arabi în evul mediu. Distilarea a cinci mii de kilograme de frunze de trandafir produce doar cinci sute de grame de esență de parfum. Calitatea parfumurilor e determinată de cantitatea de esență pe care o conțin. Nu e de mirare că cele mai fine parfumuri sunt și foarte scumpe.

❖ Tot despre Evul Mediu.

Dacă cineva făcea baie în acele timpuri devenea suspect pentru că biserica consideră ca creștinii sunt curați prin botez. Inchiziția medievală era motivată religios. Biserica Catolică nu permitea să gândești altfel decât potrivit canoanelor ei. Ereticii, cuvânt grecesc care înseamnă să gândești liber, erau supuși torturilor pentru a se dezice de ceace susțineau. Puțini sunt cei care știu că torționarii nu aveau voie să facă victimele să sângereze sau să le chinuiască până la insanitate. În plus, torturile erau limitate la trei și doar la durata de 15 minute fiecare. Confesiunile obținute trebuiau confirmate după 24 de ore. Inchizitorii se rugau de victime să-și renege ideile, în care caz erau eliberați. Giordano Bruno și Nicolaus Copernicus au refuzat și au ajuns pe rug. Galileo Galilei, prieten cu papa, s-a fofilat și a scăpat cu viața. El a susținut și a dovedit că pământul se învârtește în jurul soarelui și nu invers cum susținea biserica. Deși la un moment dat s-a dezis de idee, pe patul de moarte a șoptit: E pur și move... și totuși se mișcă (se rotește în jurul soarelui).

Termenul de război rece (La Guera Fria) a fost utilizat pentru prima oară de Spania în secolul 13 și se referea la relațiile Spaniei cu țările Arabe. Când Mehmed Pasha a ocupat Constantinopolul în 1453, orașul mai avea doar 50 de mii de locuitori din cei 400 de mii pe care îi avusese în zilele lui de glorie. Turcii au asediat cetatea cu 100 de mii de soldați. Cetatea era apărată de numai șapte mii de luptători. Mulți creștini, în special femei și copii, s-au refugiat în catedrala Sfântă Sofia, dar au fost măcelăriți de ieniceri...

Scriitorii inventează și recrează realitatea după imaginația lor și nimeni nu îi poate opri. Ei pot inspira, încuraja, descuraja sau deranja, atât în cursul vieții cât și de dincolo de mormânt. Deci, nu trăim nici noi scriitorii chiar degeaba. Ne putem răzbuna chiar și după moarte! Leonardo Da Vinci a murit în brațele regelui Francis al

Franței plângându-se că nu a făcut nimic în viață. Deci, să nu se mai plângă nimeni că și-a ratat viața!

Orologiul clasic și ceasul modern, instrumente de măsurare a scurgerii timpului, au fost inventate în Europa în evul mediu. Timpul nu a fost inventat însă de europeni! Totuși, ce e timpul? Ce ne spun oamenii de știință...? Un fenomen care se scurge într-o singură direcție și care nu poate fi recuperat. Odată cu scurgerea timpului se schimbă însă totul. De altfel, filozoful grec Heraclitus, circa 500 BC, spunea: „Pentru că totul se schimbă permanent nu poți înota de două ori în același râu”. Timpul rămâne totuși un concept greu de înțeles.

Fiecare civilizație și fiecare popor îl interpretează după experiența și nevoi. Societățile pre-agricole, de exemplu, trăiau din vânat și din pescuit. Pentru ele timpul nopții era mai important decât timpul zilei deoarece, de cele mai multe ori, se vină în timpul nopții la lumina lunii. Societățile agricole au învățat să cultive plante și să-și asigure alimentele, dar s-au legat de pământ. Soarele și timpul din cursul zilei au devenit mai importante decât fazele lunii și timpul nopții pentru că recoltele depindeau de soare.

Pentru europenii din perioada agrară a civilizației timpul era măsurat în sezoane. În zonele musonice, timpul e măsurat în funcție de ploii. În Japonia medievală orele aveau lungimi diferite ziua și noaptea și deasemenea vara și iarna. Societățile industriale au învățat să producă toate cele necesare, numai că omul a devenit sclavul uzinelor. Societățile pre-agricole au pierdut paradisul primordial; cele agricole au pierdut libertatea; cele industriale au coborât omul în iad. Noi oamenii am schimbat timpul, dar și timpul ne-a schimbat radical pe noi. Altfel, vârstă se măsoară în ani, dar organismele nu îmbătrânesc automat în mod cronologic. Singurul criteriu științific de înțelegere a îmbătrânirii e prin măsurarea lungimii celulelor. Acestea scad cu timpul și cu fiecare reproducere, ceace reprezintă un criteriu obiectiv de a stabili vârsta vietăților. Pe de altă parte, majoritatea noastră măsoară timpul în zile și ore. Atleții îl măsoară totuși în zecimi de secunde. În închisoare comuniste timpul era măsurat în ani. Există chiar și o glumă lugubră: „Acceleratul Bucuresti-Cluj-Aiud oprire 25 de ani!”.

Oamenii de știință își au și ei particularitățile lor. Isaac Newton, care a vrut să demonstreze științific existența lui Dumnezeu, era un om ciudat și răutăcios și trăia ca un călugăr. Albert Einstein a fost un copil emotiv care cu greu a învățat să vorbească și părinții au crezut că e retardat. Stephen Hawking a fost un student mediocru. Când a fost diagnosticat cu Maladia Lou Gehrig medicii i-au spus că mai are de trăit doar câțiva ani. Deși a devenit paraplegic și nu a mai putut vorbi, el a trăit până recent și a devenit unul din cei mai importanți fizicieni ai lumii contemporane.

Se pare că lordul britanic Palmerston a fost primul care a afirmat că națiunile nu au nici prieteni și nici inamici permanenți, ci doar interese permanente. Acum se pare că națiunile pot avea aliați oarecum permanenți, dar interesele sunt tot diferite.

Va urma



POEM

Ion Iancu Vale

marșul suicidar al protezelor

Undeva, pe întinsa Câmpie a Tăcerii,
Ultimul Far semnalizează palid și intermitent
fire sticloase și rare de iarbă străpung fără convingere
cochilia roșietică și fărâmicioasă a solului.

Curenți incandescenti de aer învolutează pânze
albe de praf, generând tornade rebele antrenând
miasme fetide ce viciază aerul, incitând Marea Angoasă
spre a-și flutura aripile cenușii.

Cortegii șerpuitoare de proteze se precipită,
busculându-se,
într-un lugubru scârțâit de balamale ruginite,
cătrec Ultima Far:

Ignorând Nelimitata Crevasă ascunsă dincolo de el,
Ultimul Far pâlpâie spasmodic atrăgând implacabil
unduitoarea procesiune ce înaintează peste întinderea
pustie

pe care, din loc în loc, gnaisuri gigantice,
diamantin șlefuite, le așină calea.

Undeva, în spatele Ultimului Far, perfid ascunsă,
Nelimitata Crevasă își macină canin tăcerea spațială,
așteptând cu răbdare Irevocabilul Dar.

Bizara procesiune compusă din proteze din material
sintetic,

metalice sau din lemn, plăci dentare, peruci,
vase sanguine artificiale,

ochi de sticlă și alte organe aparținând cândva
sau trebuind să aparțină,

ființelor umane, dotate acum de către
veșnica putere obscură cu afectivitate senzorială,
se târâște chinuită, parcă, de ictusuri comițiale

spre unica lumină rămasă.

Ultimul Far, fascie plâpândă și efemeră în vasta
și orbitoarea semiobscuritate, pâlpâie agonice.

Deodată proteza unui picior, proteza unei mâini
și o perucă bărbătească se detașează de grosul masei.
mâna, suprapusă piciorului vârat într-un bocanc militar,
se cațără pe coama unui gnais, fluturând
în degetele rășchirate peruca decolorată.

Un glas cavernos împunge zarea,
făcând uriașul și agitatul convoi să se oprească
și să asculte Inspirata Tripletă:

„Încotro te îndrepti, popor al protezelor,

spre ce țel iluzoriu îți porți pașii
lumina aceea e înșelătoare, universul spre care
ne ademeneste acum, este fals
oprește-te, popor al protezelor
marșul nostru este suicidar,
să rămânem unde suntem
și să redăm vieții câmpia aceasta,
să ocrotim sâmburele încă viu,
să întemeiem pe tărâmul acesta un nou spațiu vital
să ne oprim, popor al protezelor,
lumina aceea ne ademeneste spre autodistrugere
opriți-vă, cât mai e timp, opriți-vă”.

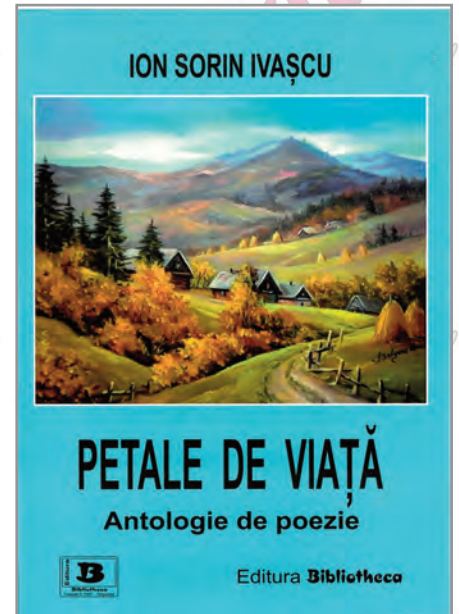
Inspirata Tripletă tace așteptând reacția mulțimii.
În rândul protezelor se iscă freamăt și ele se agită
un timp, sfātuindu-se.
Într-un târziu, un tunet format din mii de glasuri
despică zarea plumburie:
„Nu-i adevărat, vrem să scăpăm din acest imperiu

al deznădejdiei și al morții
acolo unde se zărește lumina trebuie să fie bine
înainte, popor al protezelor, înainte”.

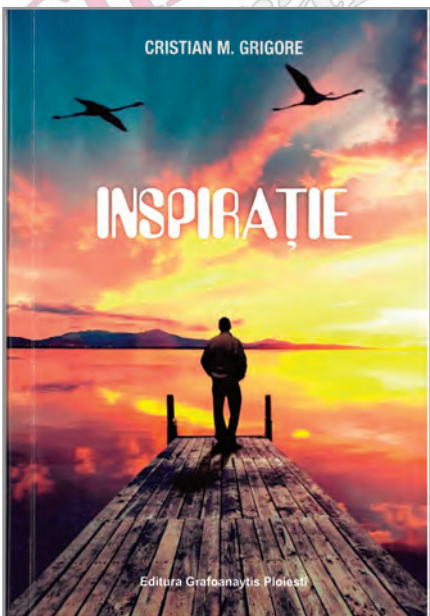
Și protezele își reîncep marșul cu și mai multă vigoare,
strivind sub tălpi Inspirata Tripletă.
Timpul trece și distanța dintre Ultimul Far
și mărșăluitoari se micșorează.
Deodată, firava lumină dispăre total
cenușii devine aproape negru și material.
Protezele încremenesc,
teama planează demențial deasupra gloatei
apoi, antrenate de o groază totală,
scoțând un vaiet prelung, acestea
se aruncă într-un ultim asalt,
rostogolindu-se unele peste altele
în gura larg căscată a Nelimitatei Crevase,
care le înghite, horcăind abisal.
Pe întinsa Câmpie a Tăcerii,
uriașul spațiu plumburiu rămâne mai departe
netulburat.
Doar farmacistul Figueras
caută fără conținere, absolut nimic.



Climate literare



Cărți din biblioteca revistei Climate literare



Cogito

„Ca să ai poeți mari, trebuie să ai și public mare” - Walt Witman

Contact: Tel. 0722 702578 ; e-mail: ioniancuvale@yahoo.com ;
web site: <http://climate.literare.ro>



www.zen.ro | zenprint@gmail.com | tel: 0243 902 532 | mobil: 0765 464 304